

BRANGIAUSIA MOTINA

"Motule mano, širdele mano, gana pailsai, gana nuvargai, kol mane užauginai. (Liaud. dain.)

Taip senovėje, taip ir dabar yra reikiama nepaprasta meilė, užuojauta ir pagalba motinai. Motinos meilė apdainuojama dainose, reikiama darbuose, apverkiama nelaimėje.

Jau pats žodis "Motina" turi didelę reikšmę. Reikiama, kad žmogus aukojasi savo vaikams nesigaili triuso, vargo ir net gyvybės. Dar taip senenai laikraštis tilpo žinutė kuri sukrėtė visus. Prie Chicagos viename ežere motina gelbėdama savo skęstančius vaikus pati žuvo. Ji buvo apdovanota garbės ženklu, tai reikiama už tikrą meilę savo vaikams. Ir ji tikrai verta karžygės vardo. O kiek dar yra daugiau tokių motinų! Ir manau, kad kiekviena motina, tikra motina taip padarytų iš meilės savo vaikams.

Didžiausią pagarbą motinai suteikia jos vaikai, nes vaikai yra jos meilė. Ta motinos meilė suprantą ir gerbia visais laikais ir visuose kraštuose. Bet ypatingai pagarbą yra suteikiama motinai gegužės mėnesy. Tai yra parinktas simboliškas laikas ir surištas su Dievo motinos Marijos pagerbimu. Per visą gegužės mėnesį gražiausioms gelėmiam puošiama Marijos altorius, kiekvieną vakarą kalbama jos garbei litanija, giedamos giesmės. Tai yra pagarbą Dievo motinai.

Mūsų motinos meilės kilnumas yra sujungtas su šv. Marijos meilės kilnumu ir todėl mes kiekvienas stengiamės savo motiną pagerbti. Juk ir Dievo motina Marija daug kartų aukojosi dėl savo vaikelio, daug kentėjo. Tai vis motinos meilė!

Kaip visa gamta pabunda iš gilaus žiemos miego, pasipuošia gražiausiais pavasario žiedais, kaip ir žiedais, mes kur bebūdami, kiekvienas prisimename savo motinas, stengiamės jas pagerbti, joms padėkoti už suteiktą mums gyvybę, triušą ir pirmus pamokymo žingsnius. Juk nevienam, išleisdama į pasaulį, motina dėjo savo kaulėtomis rankomis ant galvos kryžiaus ženklą, nėvienu aplaistė savo tyriomis kaip perlas ašaromis laimindama ir linkėdama pasisekimo ir ištvermės sunkiame gyvenimo kely. O motina, brangiausia motina, tik motina tokios laimės palinkėjo! Ir šiandien skiname jai gražiausius pavasario žiedus įpindami juose savo širdį ir aukojame jai, nes ji verta lygiai tokios pačios mūsų meilės jai.

Laimingi vaikai, kurie gali šiandieną pagerbti savo motiną, paguosti ją žodžiu ar pavaduoti išvargusias nuo sunkaus darbo kaulėtas rankas laimingi, kurie gali apkabinti jos sudžiūvusį kaklą pasakyti: "Mama, brangiausia mano Mama".

Bet kiek yra nelaimingų vaikų, kurie niekad nepatyrė motinos meilės, kurie negavo motinos meilės savo dvasios pamatams. O tik šiandieną ankstyvą gegužės rytą skuba su rožių puokštėmis kapų link padabinti motinos kapą, kokia baisi nedalia! O Marija, padėk jiems! Bet nemažiau yra sunku jiems!

"Žydi alyvos prie mūsų lango Tik niekas žiedo tau nepaskins, Ir neišgirsi žodelį brangų, Kai ašarėlė skruostų dabins". (Jono Mingelos)

Tai vargšė motina pasilikus sunkioje priespaudoje. Juk ir ji turi motinos širdį, motinos motinos meilę ir ji verta paguodos ir padėkos. Bet kas jai suteiks, kas ją paguos? Ir —

Veltui žvalgaisi, kai rytą ramų, žingsniai praeivio aidi gatvė; Nebeateisiu geroji Mama, Motinos dieną sveikint Tave"... (J. Mingela)

Nr. 19 - tas

WORCESTER, MASS., Gegužės (May) 10, 1952

Vol. XXXV

JUNGTINĖS VALSTYBĖS PADARĖ PASKUTINĮ PALIAUBŲ PASIULYMĄ

WASHINGTON, geg. 8. — Prezidentas Truman pareiškė savo pažiūrą dėl Jungtinių Tautų nusistatymo Korėjos paliaubų reikalui, sakydamas, kad "mes nenupirksime paliaubų perduodami žmones skerdynėms ar nelaisvei." Po jo formalus pranešimo sekė visa eilė amerikų politikierių paaiškinimų, kurių tikslas buvo praskleisti komunistams ir pasauliui, kad nebus daugiau daroma nusileidimų.

Gynybos sekretorius William C. Foster pareiškė spaudos atstovams, kad tai yra paskutinis pasiūlymas komunistams Korė-

joj dėl paliaubų. Jisai taipgi pasakė, kad jei paliaubų pasitarimai sustotų, sąjungininkų laivynas blokaduos Kiniją ir tiesiog ją puls.

Užsienio sekretorius Acheson ir vyriausieji Jungtinių Tautų atstovai stovi už generolo Matthew Ridgway pasiūlymą, kurį komunistai atmetė. Tuo pasiūlymu buvo leidžiama: A. komunistams statyti ir rementuoti aerodromus šiaurinėje Korėjoje; B. nepriimti komunistų įnešimo įleisti Rusiją, kaip "neutralią" šalį paliauboms tvarkyti pagelbėti; ir C. atnešti komunistų reikalavimus, grąžinti visus karo belaisvius į savo kraštus, nežiūrint, ar jie nori ar nenori grįžti į savo tėvynę. Ypač dėl paskutinio punkto Suv. Valstybės griežtai nusistačiusios. Suv. Valstybės sutinka grąžinti tik tuos belaisvius, kurie nori grįžti, o tokių yra tik 70,000 iš 170,000 karių ir civilių, patekusių į Jungtinių Tautų globą. Amerika sako, kad priverstina repatriacija būtų prieš žmoniškumą ir moraliskus principus. beto didelė negarbė Jungt. Valstybėms ir Jungt. Tautoms.

Kredito Pirkimo Suvaržymai Suspenduoti

WASHINGTON. — Federalė Rezervo Taryba atšaukė suvaržymus kredito pirkimui, bet patarė, kad Kongresas laikytų savo autoritetą iš naujo uždėt suvaržymus, jeigu būtų reikalinga. Šis atšaukimas panaikins nustatytus įmokėjimus ir ilgiausį laiką išsimokėti, kas liečia automobilius, rakandus, kilimus, šaldytuvus, pečius, radio ir televizijos setus ir kitus daiktus paprastai perkamus lengvomis mokėtimis. Reikėdavo sumokėti 33 1/2 procentų perkant automobilį ir 15-tą perkant rakandus. Nuo šios dienos, pirkimo sąlygos bus lengvesnės ir daugiau laiko bus duota išsimokėti.

Lankysis J. Valstybėse Austrijos Kancleris Figl

NEW YORK, geg. 8. — Austrijos Kancleris Leopold Figl pirmą kartą atvyksta į Jungtines Valstybes šį sekmadienį gegužės 11 d. Jis su poniu Figl atvyksta kviečiamas Jungt. Valstybių vyriausybės. Dr. Figl tarsis su prezidentu Trumanu, Valstybės sekretoriumi Dean Acheson ir kitais aukštais valdininkais, taipgi Kongreso nariais. Svarbiausias jo kelionės tikslas yra pasitarti būsimosios taikos sutarties ir keturių Didž. Valstybių okupacijos užbaigimo reikalais Austrijoje. Austrijos kancleris ir jo žmona svečiuosis Amerikoje iki gegužės 27 dienos.

WORCESTERIO LIETUVIŲ UKĖSŲ KLUBO STIPENDIJOS

Vietinūs Worcesterio Lietuvių Ukėšų Klubas nutarė pagelbėti savo narių dukterims ir sūnams pasiekti aukštus mokslus suteikdamas stipendijas. Klubiečių tikslas yra pagelbėti neturtintiems studentams gerame mokslo stovyje lankyti aukštesnio mokslo mokyklas, kurias pasirenka. Stipendijas galės gauti klubo nario sūnus ir duktė, jei priklausė per penkis metus gerame stovyje.

Aplikacijos galima dabar gauti pas Stipendijos Komiteto sekretorių, Bernard J. Boris. Aplikacijos turi būti išpildytos ir sugrąžintos prieš gegužės 31, 1952. Kas metai klubas skirs nuo vieno tūkstančio iki dvylikos šimtų dolerių stipendijų fondą, kurs bus paskirstytas dviem ar trim, ar vienam, pagal komiteto nutarimą.

Komitetas įvykdyti stipendijų fondą susideda iš sekančių: Jono K. Čenio, Klubo ir Komiteto pirmininko; Bernard J. Boris, klubo ir komiteto sekretoriaus; taipgi dr. Antano J. Karpavičiaus, dr. Petro A. Karpavičiaus, adv. Kazio W. Tamulionio, Juozo Jablonskio ir Teodoro T. Matuš, J. S.

Pasikeitimai Churchill'io Kabinete

LONDONAS, geg. 7 d. Churchill'is padarė kai kurių pakeitimų savo kabinete. Salisburys Markyzas, kuris numatomas galimo pasikeitimo atveju į JAV ambasadorius, pasitraukė iš Privataus Lordo antspaudo pareigų, tačiau pasilieka kaip Lordų Rūmų lyderis ir Valstybės Sekretorius su Commonwealth ryšiu palaiykty. Harry C. Crookshank paliko Sveikatos Ministerio postą ir perima Privataus Lordo Antspaudo pareigas, kurios paprastai laikomas, kaip mažiausia reikalaujančiomis darbo pareigomis. Sveikatos postą kabinete užima Ian Macleod.

Spėjama, kad premieras Churchill'is taip pat priėmė atsistatydinimą Transporto ir Civilinės Aviacijos Ministerio John S. Maclay's, kuris pasitraukia iš kabineto, dėl pablogėjusios sveikatos. Jo vieton Churchill'is paskyrė A. T. Lennox - Boyd, Kolonijų Reikalų ministeriu skiriamas H. L. Hopkinson, buv. Užjūrio Prekybos Sekretorius.

Šie Kabineto pakeitimai didesnės įtakos į Britanijos politiką neturės.

Korėjos Karo Nuostoliai

WASHINGTON, — Jungt. Valstybės praneša, kad Korėjos Karo nuostoliai, kurie siekė iki praėjusios savaitės pabaigos 108,172, padidėjo dar 207 žmoniems.

LIETUVIŲ - AMERIKONŲ BUGNŲ KORPUSO TREČIAS METINIS MUZIKALIŠKAS VAKARAS

Worcesterio Lietuvių - Amerikonų Bugnų Korpusas, su Julė Sinkevičiūtė, veda

Svarbi Diena Worcesteri, Penktadienį, Gegužės 9, 7:30 val. vak, Mechanics Svetainėje, 321 Main Gatvės

Worcesteriečiai remkime mūsų vienintelį garbės ir grožės vainiką — mūsų Bugnų Korpusą. Jaunuoliai pilnai pasiruošę savo trečiam metiniam koncertui. Gabus muzikantai, šokėjai, juokdariai išpildys svarbias dalis programoje, kaip panelė Jultė Sinkevičiūtė, Priscila Jasparraitė, Bernice Kavadaraitė, Beverly Viencekai tė; akordiono solo, Valerija Burdulienė ir kitos. Programoje taipgi dalyvaus: Darata Begonis, Valteris Luikis, Barbara Mattson, Karolis Palevičius, Juozas Aleksiūnas, Philip Beinoras, Juozas Savage, Rikardas Jakutonis, J. Connor, magikas, Andrius Kavaliauskas, Bernardas Silalė, Vincentas Mattus, Antanas Rukšnaitis, J. A. Listavičius ir Bugnų Korpuso choro nariai. Lietuvių Karo Veteranų organizacija sutvėrė šį Bugnų Korpusą. Jo mokytojai yra Albertas Yodzonis, dirigentas, Dan Spencer ir J. MacNamara, Generalinis vakaro pirmininkas yra adv. Zenonas Balčiūnas — (Gene J. Balcom) prigelbstant Jurgiui A. Mozuraičiui, Juozui V. Šimakauskui, vakaro vedėju. Šios veteranų organizacijos dvasios vadas yra kun. Jonas J. Bakanas. Rengimo Komiteto pirmininkai: Joseph J. Juges, bilietai; Joseph A. Listavičius, — Bugnų Korpuso; Vincas Kavadaras — rėmėju; Juozas Šimakauskas — programo; Jurgis Mozuraitis, muzikos; Juozas Čuplis, priėmimo — Julė Lendraitienė ir Vitty Mattus — išgarsinimo; ponis A. Kuzeskiene papuošimo; ponis P. Niedzinskiene, kostiumų. Visi iš arti ir toli ateikite į Mechanics svetainę penktadienio vakare dalyvauti mūsų jaunimo muzikos vakare. Po programos seks šokiai, gros Babraičio orkestras. Remkite šią kultūrišką grupę, kuri yra tikra mūsų lietuvių pažiba. Liet. Karo Veteranų Org. Julė Lendraitienė

Moterų Sąjungos 5-tos kp. Pranešimai

Koncertas
Balandžio 20 d., vadovaujant Genovaitėi Kaneb, Moterų Sąjungos 5-tos kuopos grupė išpildė koncertą, Hartford, Conn. Moterų Sąjungos 17 kuopai. Koncertas visais atvejais gerai pavyko. Taip pat šiame koncerte dainavo Met. Operos žvaigždė Anna Kaskas ir įsirašė į Moterų Sąjungą. Iš viso Hartfordo 17 kuopa per koncertą laimėjo 10 naujų narių.

Motinos Diena
Šeštadienį gegužės 10 d., 5-tos kuopos narės eis išpažinties, gi sekmadienį laike trečių mišių priims šv. Komuniją. Laike mišių smuika gros Genovaitė Kaneb.

"Rummage Sale"
Gegužės 22 d., 9 val. ryte prasidės "Rummage Sale" arba senų daiktų išpardavimas, 103 Summer St.

Kad būtų geros pasekmės reikia daug daiktų. Todėl visos narės yra prašomos ateiti į pagelbą. Dabar valant namus, randame daug nereikalingų daiktų neišmeskite juos, bet sudėję į dėžes atiduokime del "Rummage Sale". Nepamirškime paprašyti ir savo kainynų, ar jos bus lietuviškos ar svetimtautės.

Šiam pardavimui tinka moterų, vyrų ir vaikų visoki drabužiai: kepurės, batai, puodai, lėkštės "dishes", stiklai, guzikai, visoki karoliai, špilkos, šukos, laikrodžiai, dideli ir maži. Anglų kalba knygos ir magazinai arba "funny books".

Kas galės atnešti į šv. Kazimiero parap. svetainę, (po bažnyčia), prieš pardavimą tą vakarą, būtų labai gerai. Kas negalės daiktus atnešti paskambinkite ponioms E. Danilienė, 23 Sigourney St., Telef. 6-5522, Rita Pinkus, 76 Providence St., Telef. 4-0988, arba kam iš valdybos, atvažiuos į namus, daiktus paimti. Kad ir ne kuopos narės, jeigu norėtų atiduoti nereikalingus daiktus, tik duokite žinoti ir mes paimsime.

Komisija iš kalno visoms dėkoja už pasidarbavimą kuominors.
V. L.

Ant Pardavimo

4 kambarių namas, miesto vanduo, šulėnis ir elektros, sodelis 13 vaisingų medžių (į Summit), netoli nuo buso. Parsiduoda už \$3,500. (be agento). Telef. 57020, saukite nuo 4 iki 9 p. p.

Zemiausias Kainos Perkant
Divonus - Linoleumą
Ivairius Kilimus
Gumines Plyteles - Asfalto
Gumines Plyteles
Asfalto Plyteles
Sienoms Plyteles
Laiptam Karpeta
MATYKITE
CUT - RATE
FLOOR COVERING, Inc.
Nemokamas Automobilių pastatymas
Atidaryta Trec. Ktv. ir Penkt. vakarais iki 9-tos val. vak.
Tel. 4-3284
Taupūs žmonės čia Perka
30 Chandler gatvės - Worcester

RADIO ŽINIOS

Lietuvių Radio Korp. radio programą ateinančių sekmadienį, per stotį WHEE, 1090 kil. (netoli WBZ stoties) 9:30 iki 10:30 val. ryte bus sekantis:

- 1—Falcons Radio orkestra.
- 2—Bostono skautės.
- 3—Henrikas Kačinskis iš S.B.
- 4—Magdūtės Pasaka.

Po programos prašome parašyti laišką ar atvirutę į stotį WHEE, Lithuanian Program 25 Court St., Boston, Mass., pranešdami kokias orkestras, dainininkus ir dainininkes porit išgirst, o biznio reikalais rašykite ofiso adresu: 502 E. Broadway., So. Boston 27, Mass.

VIENINTELĖ PROGA!

Šių metų gegužės (May) 10 d., šeštadienį, 6:30 val. vakare Lietuvių Piliiečių Klubo svetainėje, 12 Vernon St., įvykstantis dainos ir muzikos koncertas, savo turiningumu ir menine verte, yra bene pirmas toks parengimas Worcesteryje!

Programą, susidedančią iš lietuviškųjų ir klasikinių kūrinių, išpildo aukštos klasės menininkai — Lietuvos Valst. Operos solistė Elzbieta Kardelienė, spalvingasis sopranas, ir Lietuvos konservatorijos auklėtinis Kazys Smilgevičius, pianistas solistas.

Po koncerto šokiai, griežiant muz. J. Dirvelio orkestrui; veiks ir bufetas.

Koncerto pelnas — Lietuvos išlaisvinimo kovai paremti!

Susidomėjimas koncertu kasdieną auga; numatoma svečių net iš New Yorko!

Visus mielai kviečiame pasigrožėti šiuo koncertu!

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros—16-ji kuopa

Worc. Moterų Klubo Veikimas

Iš pereinamo susirinkimo buvo dvi narės išrinktos p. A. Vaišienė ir p. J. N. Nevis į Sheraton Hotel pamatyti madų ir atsargos užsilaukimą. A. Vaišienė daug ką aiškino, kaip apsaugoti nuo nelaimių. Del trumpo laiko negalėjo pabaigti, tai paliko ateinančiam susirinkime dar daug patarimų išgirsti. Gegužės 13 d., 7:30 val. vak. susirinkimas įvyks. Gerbiamos narės dalyvaukite, nes bus Motinėlių pagerbimas. Turėsime "Party" ir muzikalinį programą — Motinėlių suteiks dovanėlę.

J. N. Nevis

Gražus "Lietuvių Dienų" Numeris

Jau gavome del paminėjimo balandžio mėnesio "LIETUVIŲ DIENŲ" numerį. Lietuvių Dienos yra vienintelis pasaulyje lietuvių magazinas (ilustracijų laikraštis). Kiekviename numeryje telpa virš 40 naujausių iliustracijų iš įvairių lietuvių kolonijų.

Balandžio mėn. numerio viršelyje telpa lietuvių audėja. Turinyje Chicagos, Toronto, Philadelphia, Waterburio, Washingtono lietuvių Vasario 16-tos minėjimo nuotraukos, lituanistikos instituto steigėjai Chicagoje, portretai veikėjų: prof. J. Kaminsko, prof. P. Joniko, Dr. Z. Ivinskio, Dr. J. Griniaus, kun. S. Ylos, kun. J. Bakšio, Dr. K. Urbonavičiaus ir kt. Paminėtini šie straipsniai: "Lietuvių tebe-kovoja", kongreso atstovų kalbos, apie lietuvių meno parodą Vokietijoje, "Lithuanian Folklore", "The fate of Latvia's President" ir kt.

"Lietuvių Dienas" galima užsakyti administracijoje — 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

Metinė prenum. tik \$3.00. Reikalaukite visouose spaudos kioskuose.

Išnuomojamas

Atskiras kambarys su visais patogumais, arti miesto, su šiluma ir vonia. Visomis informacijomis kreipkitės 14 Vernon St., Worcester.

Klauskite

"LIETUVIS"

Lietuviškos Radio Programos vad. J.-K. ŽEMAIČIUI
Sėkm. nuo 1:00 iki 1:30 val. p.p.
Stotis WAAB—1440 kc.

Worcestery Gegužės 10 Diena Bus Įdomus Koncertas Ir Šaunus Vakaras

Lietuvos Valst. Operos solistė ELZBIETA KARDELIENĖ su europinio masto lietuvių tenoru Kipru Petrausku operoje "Lakmė"

Worcesterio ir apylinkių lietuvių gegužės 10 turės nepaprastą, ne eilinį įvykį. Sandaros kuopa 16, ruošia paskutinį pavasarinį subuvimą ir drauge koncertą.

Kas čia ypač bus nepaprasta, kad pirmą kartą koncertuos iš Kanados, Montrealio, atvykę menininkai. Apie juos verta žinoti kiek plačiau.

Koncerto solistė bus Lietuvos valstybinės operos solistė Elzbieta Kardelienė, daugiau kai dešimt metų buvusi vieninteliu kolaratorinis sopranas Lietuvos operoje, dainavusi apie 30 operų pirmajai partijai, kaip Violeta "Traviatoje", Rozina "Sevilijos kirpikė", Džilda "Rigoletto", Manon "Manon" operoje, Lakmė "Lakmė" operoje, Cerlina "Fra Diavolo", Filina "Mignon", Džuljeta "Romeo ir Julija", ir tt. Tremties operoje ji dainavo Rozina "Sevilijos kirpikė". Daugiau kai 10 metų ji dainavo sukaktuviniuose Lietuvos operos spektakliuose Violeta "Traviatoje".

Be dalyvavimo operoje ji daug yra koncertavusi Lietuvoje, Baltijos valstybių sostinėse, Vokietijoje daugely miestų, Romoje, Paryžiuje, Čikagoje, ir dabar Kanadoje glėbje miestų bei lietuvių kolonijų. Montrealy dabar ji veda muzikos studiją, kurioje moko dainininkės ir pianistai, kurie bal. 27 d. turėjo viešą koncertą. Trumpai mokasis, mokiniai — dainininkai ir pianistai — padarė publikai labai gerą įspūdį. Ji yra dainavusi Montrealy per radiją jau kelis kartus ir yra įdainavusi plokštelių Worcesteryje ji duos geriausiai paruoštą programą.

Koncerto solistas yra pianistas Kazimieras Smilgevičius. Jis kaip ir E. Kardelienė, yra baigęs

Lietuvos valstybinę Konservatoriją ir po to specializavęsis pažymiuosius prancūzų profesorius Paryžiuje, kurie jį įvertino kaip labai rimtą muziką ir pajėgų pianistą. K. Smilgevičius, po studijų Paryžiuje, koncertavo dideliu pasisekimu Lietuvoje. Jo koncertai tremtyje buvo įvertinami labai aukštai.

Kazimieras Smilgevičius yra pianistas dramatikas, nepaprastai temperamento, didelės dinamikos, kuri stipriai sugestijuoja klausytoją. Audringas kūrinių išpildymas yra suprastamas kiekvienam klausytojui.

K. Smilgevičius yra koncertavęs Montrealy, Čikagoje; koncertavęs salėse ir per radiją. Jis buvo E. Kardelienės sukaktuvių koncerto dalyvis, su ja paruošęs gražią ir įspūdingą programą, kuri publikos ir spaudos buvo įvertinta kaip ne eilinė, nepaprasta koncerto programa. Jie abu ir Worcesteryje pasiryžę duoti koncertą, kuriuo būtų patenkinti visi žmonės.

Be ko kita, p. K. Smilgevičius yra sūnus Smilgevičiaus, kuris pasirašė Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą. Kaip jau buvo skelbta, koncertas įvyks Lietuvių Piliiečių Klubo Svetainėje, 12 Vernon St., gegužės 10 dieną, 6 val. 30 minučių vak.

Reikia priminti, kad E. Kardelienės koncertas Čikagoje, kur ji buvo pakviesta iš Kanados 35 metų "Naujienu" sukaktuvė, turėjo didžiulį pasisekimą.

Todėl, yra tikra viltis, kad Worcesterio ir jo apylinkių lietuvių gegužės 10 dieną turės nepaprastą koncertą, o po jo seks šaunus vakaras, kurio šokiams gros puikus J. Dirvelio orkestras.
J. Šešplaukis

Susirinkimas Motinoms Pagerbti

Š. m. balandžio mėn. 29 dieną vakare įvyko Aušros Vartų Parapijos Socialinio Klubo narių susirinkimas. Susirinkime, valdyba įteikė 55 dol. nariai Repšienėi, kaip auką, liet. tremt. džiovininkams, išsiųsti į Vokietiją.

Po susirinkimo parapijos salėje buvo suruošta, gerų šeiminių, vaikų dėka, skani ir puiki vakarienė.

Kartu atšvęsta ir Motinos Diena paminint ir mirusias motinas susikaupimo valandėlę.

Aušros V. P. Socialio Klubo Valdyba

Pardavimui Rakandai

Įvairūs rakandai; pečiukas šildymui; valgomiojo kambario setas. 43 Esther gatvės, 3-čias aukštas. Tel. 5-1413. Worcester.

Birutės Draugijos Susirinkimas ir Piknikas

Birutės Draugija laikys savo susirinkimą gegužės (May) 16-tą dieną, 7:30 val. vak., Lietuvių Ukėsių Kl. svetainėje, 12 Vernon gatvės. Taipgi turės pikniką gegužės (May) 18 d., Babrausko pavilijone. Bus skanių valgių ir gėrimų, bus pasilinksminimų. Visi atsilankykite kuo skaitlingiausiai, būsite pilnai užganėdinti.
Rengimo Komisija, K. L.

MUSŲ PASTOGEJE

Šių metų gegužės mėn. 18 d. (sekmadienį) tuojau po pietų Lietuvių Labdarybės draugija, padedant kitoms katalkiškomis organizacijoms, Maironio parke rengia vasaros sezono pradėjamąją gegužinę, kurios programoje numatyta lietuviškos dainos ir tautiniai šokiai. Gi, kad atsilankiusieji turėtų kuo pasiotinti, tai taip pat bus pagaminta skanių valgių ir gėrimų. Todėl visi rengėjai ir kviečia Worcesterio ir apylinkės lietuvius šioje gegužinėje atsilankyti ir gražiai bei kultūringai žaviolę pavasario gamtoje praleisti laiką.

Lietuvių Labdarybės Draugija yra viena iš Worcesterio lietuviškosios kolonijos veiklesniųjų ir stipresniųjų organizacijų. Kadangi L.L.D., kaip jau ir pats vardas nusako, yra labdaranga organizacija, tai visas jos veikas ir vyksta pinant su labdaryste susijusius klausimus. Tačiau šalia šių tiesioginių draugijos uždavinių nesvetimi jai ir lietuviškieji reikalai. Jos susirinkimuose, kurie įvyksta 8 val. kiekvieną trečiąjį mėnesio antadienį vakare šv. Kazimiero parapijos mažojoje salėje yra nagrinėjami ir įvairūs liečių mūsų tautą ir valstybę bei lietuviškas išlaikymą išsivijioje klausimai, kurių pasekoje visa draugija vienbalsiai pasisakė už Pasaulyje Lietuvių Bendruomenę, priimdama atitinkamą rezoliuciją, kad būtų įsteigtas P.L.B. Worcesterio skyrius.

Šiuo metu L. L. draugijai vadovauja ilgametis jos pirmininkas Petras Milius ir valdyba, padedant draugijos direktoriams.

kuriais yra Pranas Stakeliūnas, Petras Alavošius, Antanas Kundrotas, Magdalena Šliorienė ir Magdalena Urmonienė, o valdyba susideda iš šių asmenų: pirm. Petras Milius, vice-pirm. Pranas Juška, raštininkė finansų reikalams Ona Keršienė, išdinininkas Juozas Bačys ir protokolų raštininkas Albinas Gražulis. Išdoglobėjais yra Ieva Tamsonienė ir Katarina Kuzmickienė ir prižiūrėtoju Kazimieras Kirminas. Gi, knygų peržiūrėtojomis Petronėlė Bačinskienė ir Katarina Palubeckienė. Be to, draugija turi ir direktorių tarybą, kuri, apsprendžia susirinkimui paduotinus klausimus, kitaip pasakius darbotvarkės sudarymą, o taip pat ir aptaria susirinkimų nutarimus ir jų vykdymo priemones. Minimoji taryba susideda iš direktorių ir valdybos narių.

Draugijai ir toliau linkėtina neužsidaryti vien tik savo uždaviniuose, bet ir toliau gvildinti tas problemas, kurios susiję su pačia mūsų tauta bei tautybės išsilaikymu.

Aušros Vartų parapijos metinė vakarienė įvyks gegužės mėn. 18 d. 6 val. vakare parapijos salėje 153 Sterling St. Vakarienės metu bus pasakyta keletas kalbų, o be to, ir parapijiečiai turės progos vienas su kitu iš arčiau susipažinti.

Lietuvos Vyčių 26 kp. susirinkimas įvyks gegužės mėn. 13 d., šv. Kazimiero parap. mokykloje, Vyčių ramovės patalpose, tuojau po gegužinių pamaldų.

Būtų malonu, kad visi nariai bei narės jame atsilankytų.
A. A.

filene's WORCESTER,

PAVASARINIS MEDŽIAGŲ PARDAVIMAS!

Vėliausios mados bovelnos, paprastai 89c — \$1.

- combed chambray
- gold cloth prints
- solid color broadcloth
- waffle pique
- print dimity
- colorful plaids
- solid color pique

49c mastas visos 36" platumo ir skalbiamos!

burlington mills nylono marginiai, paprastai \$1.99

Nepaprasta medžiaga Vasarinė madom! 100% Dupont nylon, spalvuotas išmarginimais, 45" platumo, stebėtinų taupymų!

\$1.19

burlington mills pucker nylon, paprastai \$1.99

Stebėtina medžiaga, kurią nereikia prosyt! Išsirkinkite geltonos, mėlynos, ruziavos, tamsiai mėlynos, baltos, juodos 45" platumo.

\$1.49 Pirkite dabar ik sutaupykite!

FILENE'S MADŲ MEDŽIAGŲ KRAUTUVĖ, 3-čia Aukštas

Tremt. Meno Ratelio

surengto balandžio 19 d. koncerto globėjais buvo: Capitol Market paaukojęs 20 sv. dešrų, John Kiela \$5.00, Jieva Danilienė \$5.00, Vitty Skrinckas \$5.00, Dr. Peter Karpowich \$5.00, Attorney Anthony Miller \$5.00, Tagman's Bakery \$5.00, Joseph Buyniski \$5.00, Bruno Savickas \$5.00, Leonas Vedeckas \$5.00, kun. St. Vembrė 2.50, John Struckus Market \$2.50, Dirsa Funeral Home \$2.50, Thompson's Spa \$2.50, National Bottling Co. \$2.50, Ig. Pigaga \$2.50, Dr. Zekus \$2.50, Delonis Mkt. \$2.00.

Prie koncerto suorganizavimo ir patarnavimo daug pasidarbavo: ponios: Sidabrienė, Lendraitienė, Kieilienė, Knodienė, Navickienė, Keršienė, Vaišnorienė ir plė Irlkaitė.

Iš koncerto gauta gryno pelno \$275.00, kurie paskirti sušelpiti ligonius Vokietijoje.
P.

Lietuviška Kirpykla

17 Ward Gatvės Worcester, Mass. Arti Lietuviško Piliiečių Klubo Kerpame už Prieinamą Kainą Jonas Jonaitis, Sav.

Televizijos Priimtuvas Pardavimui

Philco Išdirbystės Televizijos priimtuvas, 17 colų, gerame stovy 13 POND ST. Tel. 2-0679 - Worcester, Mass.

Geras Pečius Padavimui

Šviežiai geltonas pečius, Atlantic išdirbystės, galima kurenti su aliejumi, gasu ar angliais. Pečius didelis ir gerame stovy. Kreipkitės apie 3:30 val. po pietų, iki 7:30 val. vakare, 26 Dustin St. iš Belmont gatvės arti ežero, 1-mas aukštas.

LIETUVIAI AMERIKOJE ir PASAULYJE

PROVIDENCE, R. I. KONCERTAS

Mūsų mieste, balandžio 20, švento Vardo draugija suruošė koncertą, Memorial Auditoriume. Viešnia artistė buvo Suzana Griškaitė, lietuvaitė, operos dainininkė.

Ji koncertą atsilankė pilna svetainė žmonių, tarp kurių buvo daug žymių ypatų, kunigų ir vyskupų.

Tai jau ketvirtą sykį lietuvaitė operos dainininkė aplanko svetimtaučius, podraug puošia lietuvių vardą. Porą kartų Anna Kaskas buvo užkvietta į Roger Williams parką, kur sueina apie 15,000 - 20,000 žmonių. Panelė Polyna Stoška, worcesterietė neseniai buvo pakviesta. O dabar užkvietė panelė Suzana Griškaitė, kuri savo balsu žavėjo publiką. Ji vieną dainą padainavo lietuviškai, "Mano Rožė".

Pletkai

Pas mus lietuvius netrūksta pletkų, niekad nesustoja. Kas keisčiausia, ar kas atsitinka tarp lietuvių ar ne, žiūrėk jau svetimtaučiai žino. Tokių pletkininkai teršia lietuvių vardą. Tulos moterėlės drožia apie savo vaikų bėdas, kaip dukrelės apsišvylė ištekėjusios už tamsaus veido kitataučių. Kampuose balsų aidai toli nuskamba.

Bet kada pamato lietuvių vaikina su lietuvaite bevaikščiojant, vėl tulos moterėlės suka savo galvas išmislydamos nebūtų dalykų. O paklausk ar tamista tikrai žina ką kalbi, atsako: "Man bajino ta moteris". O paklausk kokia moteris, atsako: "Tu jos nepažįsti". Reiškia, "Vagie, kepurė dega". Jau laikas lietuviams susiprast ir būti mandagiam.

P. K.

Iš Saulėtos Floridos

Miami, Florida

Keleta žodžių apie viską ką mes miamiečiai veikėme žiemos sezono. Draugijos rengė piknikus - balius - koncertus ir t.t., o ypač svarbiausia tai apvaikščiojimas 16 Vasario. Turime jau seniai sutvertą Miami Lietuvių Amer. Pil. Klubą. Raudonųjų nėra. Jau klubas nusipirko lotus ir stato svetainę. Tikimės prieš žiemą bus gatava. Turėsim savą - lietuvišką svetainę. Čia yra BALFO 39 skyrius, ALT, SLA 44 kp., choras. Neseniai buvo sutverta "Taryba visų lietuvių". Visuose parengimose, o ypač 16 Vasario darbojasi mūsų gerbiama ponija Julia Styles. Turėjome 2 kartus susirinkimus — 733 N. E. 118th St. gražiamė jos rezidencijoje. Ji yra moteris darbšti veikia parengimuose kaip klubietė ir kitiems patarnauja. Aprašyčiau daugiau, bet vietos nebūtų užimtų daug spalvų laikraštyje.

C. K. Braze

Lietuviai Pasaulyje

— Pulgis Andriusis, laimėjęs L. Rašytojų Draugijos premiją už "Sudiev, kvietkeli", žada iš Australijos persikelti į Chicago.

— LAS Vyr. Valdybos pirmininko pavaduotojas Jonas Mašiotas aktyviai dalyvauja JAV Mažosios Lietuvos Bičiulių Dr. joje, kur eina centro išdinininko pareigas.

— V. Tysliavienė respublikonų partijos vadovybės yra kviečiama vadovauti lietuvių respublikonų veiklai New Yorko valstybėje.

Art. Vitalio Zukausko vadovaujama vaidintojų trupė Brooklyne suvaidino T. Guthkes "Melagėlių".

— Dail. V. Kasiulis, gyv. Parvyžiuje, iliustravo latvių poetės Bonos Leimanės knyga "Ugunsputns". Iliustracijos pasižymi aukšta meno kultūra. Dailininkas yra laimėjęs prancūzų meno premiją.

— New Yorke taip pat buvo paminėta L. Universiteto 30 m. sukaktis. Minėjimo komitetui pirmininkavo prof. dr. V. Kanauka.

— Brooklyne kultūrininkai ruošiasi statydinti Kultūros namus. Vienas iš energingųjų organizatorių yra dail. V. K. Jonynas.

— Operos solistas Vladas Ivanuskas vis dar sunkiai tebeserga. Jo gydymui kolegos ruošia koncertą.

— Brazilijoje Lietuvių Menininkų Klubas ruošia meno parodą, kurią globos konsulas Al. Polišaitis.

— Waterburio "Ramovės" valdybą sudaro: pirm. Henrikas Kazakaitis, vice-pirm. Kazimieras Urbšaitis, sekr. Aleksas Matonis, izd. Vladas Jackūnas ir narys Edmundas Vaitkevičius.

— Kap. Simo Urbono redaguojamas "Karys" daro gerą įspūdį. Jis eina kaip mėnesinis žurnalas JAV.

— Karo Invalidų Sąjogos pirmininkas Bronius Tvarkūnas, sunkiai dirbdamas, randa laiko rūpintis Nepriklausomybės kovų invalidais.

ALFRED BILMANIS, A History of Latvia

Princeton University Press, 1951 m., 441 pusl.

Sioji Dr. Bilmanio knyga yra amžinas paminklas ne tik savo kraštui Latvijai, bet ir sykiu kitoms dvi Baltijos krašto tautoms Lietuvai ir Estijai, kurios dažnai minimos. Sioji istorija prasideda nuo Baltijos priešistorinių laikų ir baigiasi su 1945 metais, kada sovietai pagrobė Latviją ir kitus Pabaltijo kraštus. Yra pilnai ir grynai dokumentuota istorija, daugiausia politiška, bet sykiu inkorporuojanti latvių specialistų darbus arkeologijoje, tautosakoje ir filologijoje. Šis veikalas pavaizduoja Latvijos gilią praeitį, kada gyveno gentimis ir kaip Latvija pateko po įvairių okupantų kontrolę, po vokiečių Viduriniuose Amžiuose, po lenkų, švedų ir pagaliau po rusų. Veikalas plačiai aprašo apie Latvijos trumpus ir garbingus nepriklausom. metus. Istorija pasakoja kaip Latvijos praeitis ir dabartis rišosi su Lietuva ir Estonija ir kaip Pabaltijis tapo vakarinės kultūros tvirtove prieš Maskvos stumimą si į vakarus.

GLASGOW, ŠKOTIJA

Ruduo, Kalėdos, Nauji Metai, Velykos Ir Kitos Smulkmenos

Rodos, kad dar visai neseniai, pasibaigė 1951 m. ruduo, ir prasidėjo žiema. Ir taip jau nemažai šaltą ŠKOTIJĄ žiema dar šaltesniu savo apsiaustu apsiutė, kuris apie šv. Kalėdas buvo labai šlapias. O atėjus Naujiesiems, 1952 metais, žemė tarsi balčiausia drobė pabalo, ir drauginis GLOSGOW'o kolonijos lietuvių gyvenimas, žiemos šalčių pabūgęs, kaž kaip susitraukė, pasilėpė ir apsnūdo. Tačiau praėjus šv. Kalėdoms ir Naujiesiems Metams, po kurio tai laiko, visos Glasgow lietuvių dr. jos, iš sav. snaudulio ir vėl pabudo. Mat reikėjo galutinai suvesti visos perėjusių metų savo veikimo apyskaitos, perorganizuoti valdybas ir paskiau nustatyti dr. jų gaires ir padaryti produktyvus kiekvienai dr. jai Naujiesiems, 1952 metams, savo veikimo planą.

Pirmiausia tapo perrinktos trijų Dr. jų valdybos, būtent: Blaivybės Dr. jos, Šk. L. K. Motery Dr. jos ir Lietuv. Jaunimo "Aušros" Dr. jos. Blaivybės Dr. jos valdyba su mažomis išimtimis, išrinkta ta pati išskyrus vice-pirmininką, valdybos narius ir revizorius, būtent: Pirmininkas, p. J. Vaičiulis; vice-pirm., p. J. Bernotas; Raštvedys, p. J. Gužauskas; Kasininkas, p. J. Syvas. Škotijos Lietuvių Katalikų Moterų Dr. jos: Pirmininkė, ponija O. Navulienė; Raštvedė, p. A. Svyvienė ir Kasininkė, ponija M. Stukšienė. Škotijos Lietuvių Jaunimo "Aušros" Dr. jos: Pirmininkas, J. Gudaitis; Vice-pirm. A. Jovaras; Raštvedė, p. A. Juškevičiūtė, Kasininkas, J. Mikalauskas.

Šv. Kalėdas ir Naujuosius Metus, organizuota Glasgow'o lietuvių, katalikų bendruomenė, praleido gana ramiai ir laimingai. Šv. Kalėdų dieną jokių kultūrinių parengimų neturėjo. Ir gerai, nes šv. Kalėdos yra begalė brangi tikintiesiems katalikams šventė! Ji daug geriau pritaikta maldai, susikaupimui ir padėkai Visagaliui V. Dieviui, negu kartais nereikšmingiems kokiams parengimams, kurie visiškai nesiderina su šv. Kalėdų dvasia. Naujieji Metai, irgi sutikta be ypatingo triukšmo. Naujųjų Metų dienos vakare, Blaivybės Dr. jos svetainėje, padaryta jaunimui gražus šokių vakaras, iki 5 val. ryto. Apie 12 val. nakties "Aušros" Dr. jos nariai, suvaidino trumpą, dirbtinį spektaklį.

Netrukus po Naujų Metų, Moseno parapijos svetainėje, Lanarkshire apskrityje, įvyko Škotijos Lietuvių Šv. Kazimiero Parapijinės Dr. jos metinis suvažiavimas. Mat šios Dr. jos tikslas, išlaikyti lietuvių kunigų škotijoje (dabar yra du kunigai), kuris aprūpintų tikinčiųjų lietuvių visus dvasinius reikalus. Viso delegatų dalyvavo 33. Suvažiavimo pirmininkas buvo p. J. Kriksčiūnas, o sekretorė p. lė J. Sarafinaitė iš Glasgow. Pereitųjų metų suvažiavimo protokolais priimta be pataisų. Viso Dr. ja pereitais metais turėjo narių 736. Draugijos kasininkai p. M. Mikalauskui patiekus metinę įplaukų ir išlaidų apyskaitą, paaiškėjo, kad bendrų metinių įplaukų, Draugija turėjo 474 svarų sterlingų, 7 šilingus ir 8 penūs. O metinės išlaidos buvo 517 svarų sterlingų, 16 šilingų ir 3 penai. Vadinasi, išlaidos žymiai perviršijo įplaukus. Grynų pinigų iš banko nedatekliai padengti, išimta 50 svarų sterlingų. Dar gerai, kad Draugija per pereitus metus iš įvairių parengimų ir laisvų aukų, turėjo ekstra pajamų 120 svarų sterlingų.

Jeigu ne tos visos ekstra pajamos, tai Draugijai būtų prisijėję dviejų kunigų išlaikymui iš banko išimti 170 svarų sterlingų. Taigi finansinis Draugijos statusas yra gana blogas, nes banke pinigų rezervas yra visai nedidelis.

Pabaigus suvažiavimą, perrinkta šv. Kazimiero Parapijinės Draugijos Centro Valdyba, sekantiems 1952 metams. Valdybos sąstatas pasiliko veik tas pats: Pirm., p. J. Kriksčiūnas; Vice-pirm., p. J. Žyla; Kasininkas, p. M. Mikalauskas; Raštvedys, p. A. Dzidolikas. Valdybos nariai: P. Balsytis, M. Glušauskas ir M. Tamošaitytė. Revizijos komisija: J. Sarafinaitė, K. Savaniokas ir J. Venskūnas.

Oras pradžioje žiemos, pas mus šimet buvo visai neblogas. Apie šv. Kalėdas prasidėjo didžiausios lietus! Tačiau Naujieji Metai, jau buvo balti kaip Lietuvoje. Pasirodė pirmūnis sniegas, kuris tačiau, ilgai nestovėjo. Sniegui sutirpus, pradėjo šlapiai šalti ir iškilo baisios vėtrės. Pagaliau, per du skirtingus kartus, per visą Škotiją, o ypačingai šiaurinę jos dalį, perėjo baisusis uraganas, kurio jėga buvo išsivysčiusi į namus griaujamąją galią, nes Shetlands ir Orkneys Salose, ypatingai antroju kartu, uragano bangos pasiekė 121 anglišką mylią per valandą! Po visą šalį jis padarė milijoninius nuostolius. Buvo ir žmonių gyvybių aukų. Glasgow mieste, uraganui per abudu kartus praėjus, atrodė, kad būta bombardavimo: kaminau daugely vietų nuversti, namų stogai suplėšyti, langai išdauzyti ir t. t.

Baigianties sausio mėn. prasidėjo didžiausios šalčiai, ir sniego veik kasdieną. Sausio 28 d. tiek sniego pridrėbė, kad mieste ir gatvėkariai kuriam laikui, turėjo sustoti vaiksčioję. Be to, laike vienos didelės sniego pūgos, senovės lietuvių dievas — Perkūnas, kaž už ką ant škotų (o gal ir ant lietuvių? — kas jį ten žino?), užsirūstinęs, taip šurpulingai du kartus pykstelėjo, kad, rodos, pusė Škotijos sudrebėjo! Vienas jo "šūvis" pataikė į Kirk'o Shotts, Televizijos Stotį, Lanarkshire apskrityje, Škotijoje, kurios stiebas (Mast), yra 750 pėdų aukštumo ir gerokai stoties antenas apgadino. Antras trenkimas pataikė į vieną vilą, suardė jos kamina ir namų vidui visiškai sudaužė brangų Radio setą.

Prisiartino Velykos

Pagaliau nejučiomis prisiartino ir Velykos. Oras iki šiol, dar vis buvęs gana šaltas, truputį atšilo. Mat jau mielas pavasaris prisiartina, medeliai pradeda sprogti ir po truputį žaliuoti. Velykų pirmą ir antrą dieną, truputį atšilo. Dabar ir vėl smarkus vėjas, šalta ir lyja.

Velykų rytą, 5 val. 30 min. šv. Luko parapijos bažnyčioje, mes-tikintieji Glasgow'o lietuvių katalikai, turėjome nepaprastai gražias ir įspūdingas Išganytojaus iš Numirusių Prisiartimo pamaldas. Oras pasitaikė gana gražus; saulutė maloniai švietė, nors rytmetį ir gana šalta buvo. Bažnyčia buvo pilnutėlė lietuvių. Pirmiausia buvo lotyniškai atgiedota Rezurekcija, paskiau procesija bažnyčios vidury, giedotinės šv. mišios. Pakrapijimas svestu vandeniu ir trumpas pamokslas, kurį pasakė vietinis Škotijos lietuvių klobonas, gerb. kun. J. Gutauskas. Visa buvo taip, kaip Lietuvoje. Velykų rytą, Bažnyčioje visą laiką garbingai aidėjo "Aleliuja", ir kitos įvairios šv. Velykų giesmės, kurias atliko išlavintas Glasgow Blaivybės Drūjos cho-

PIRKITE GRAFTON - RICE AIKŠČIŲ APYLINKĖJE, KUR YRA DAUG VIETOS PASTATYTI AUTOMOBILIUS

BIRTZ MARKET

MĖSOS, VAISIAI, DARŽOVĖS, ĮVAIRŪS VALGIAI

11 ORIENT GATVĖS WORCESTER, MASS.

Telephone 3-9832

CARBONNEAU'S SHOE STORE

319 GRAFTON GATVĖS TEL. 2-0431

BATAI VISAI ŠEIMYNAI

BATŲ ATREMONTAVIMAS

"Išnuomojam Batus Formališkiem Reikalam"

RICE SQUARE PHARMACY, Inc.

PHILIP ROSEN, registruotas vaistininkas

3 RICE SQUARE TEL. 5-4253

(Rice Aikštė, Grafton g. ir Massasoit kelias)

Receptai Atydžiai Sudedami

Worcester, Mass.

HASHEN BROS. TRUCKING CO.

Tarp - Valstijų Vežimas - Kraustymas

Greitas ir Pasitikėtinas Patarnavimas

127 GRAFTON GATVĖS WORCESTER 8, MASS.

TEL. 3-3014 — 3-0984

Family Spa

370 GRAFTON GATVĖS

Tel. 2-9557

Worcester,

Mass.

JOHNSON'S Cleaners & Dyers

Nemokamai Paimam ir Pristatom Išvalome Karpetas

Vieta kur šaltai laikyti kailius

3 RICE SQUARE

Dial 6-2431 - Worcester, Mass.

WIDOFF'S

Quality Bakery

109 WATER ST.

Tel. 2-9756

Worcester,

Mass.

ras, vadovybėje dirigentės ir vargonininkės p. lė J. Sarafinaitės.

Po pietų 4 val. Blaivybės Dr. jos svetainėje įvyko "Margučių Balius", su bendra arbata ir trumpa menine pramogėle. Už gražiausius margučius buvo skiriamos dovanos. Dovanos laimėjo No. 6, No. 9 ir dar vienas numeris, kurio kaip reikiant ir nenugirdau.

Trumpai suglaudus, Glasgow lietuvių katalikai, šv. Velykas šimet atšventė labai gražiai ir laimingai. J. Butkevičius

Lietuvninkų Kalendorius

1952 METAMS;

redaktorius Albertas Puskepalaitis, Munchen'as 1952; Mažosios Lietuvos Tarybos Spaudos Komisijos leidinys, 128 puslapių. Prie kalendoriaus redagavimo prisidėjo žurnalistas H. J. Jakužaitis. Pilnas naudingų informacijų, įvairumynų, įdomių paveikslų.

Haufo Pasakos

KARAVANAS,

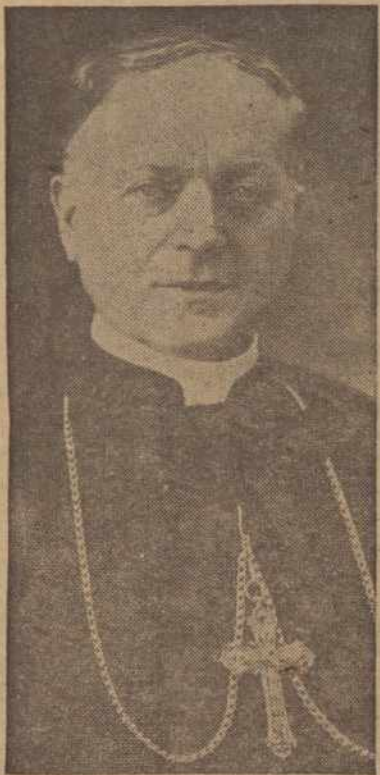
Nemuno leidinys, Chicago, Ill. 114 puslapių Pasakų knygelė su paveikslais. Vladas Vijeikis piešė viršelį, R. Brendamuro iliustracijos. Haufo pasakos yra tinkamos skaityti visokiam amžiui, turi labai kilnių ypatybių, kurios traukia į save skaitytojo širdį.

"Šv. Kazimiero Akademijos Aidai"

Balandžio 1952 m. 2601 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. Šioji laida ypač puošniai atspausdinta su meniškais paveikslais: Šv. Kazimiero, šv. Kazimiero seserų vedamų mokyklų ir vienuolyno; Motinos Marijos (Kazimiera Kaupaitė) prel. J. Mačiulis — Maironis, ir kiti.

Reumatiški Skausmai

DEKSNIO Galinga Mostis, sudaryta iš daug skirtingų elementų, turi savyje galingą šilumą. Šildydama galinagai, ištarpius reumatiškus skausmus, rankų, kojų skaudėjimą ir trūplimą, ošglus, šaltį, Daugeliui žmonių pagalbą ir tamsiai pagalbą. Nėlaik tigan, bet tuojuo įsigyk DEKSNIS OINTMENT, arba rašykite į dirbtuvę. Kaina 2 oz. \$1.00; 4 oz. \$2.00. Ekstra didelė dėžė — 16 oz. \$5.00. Garantuojam pasiekimas, ar gražinam pinigais. DEKSNIS PRODUCTS P. O. Box 600, Newark 1, N. J. 16-36

Federico Kardinalas Tedeschini atstovaus Popiežių Pijų XII Eucharistiniame Kongrese Ispanijoje.

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Josephine Leonite, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription in U.S. \$5.00 In Foreign Countries \$6.00 Two Years Subscription \$10.00 Two Years Subscription \$12.00 One Half Year \$2.00 One Half Year \$2.50

Single Copies 10 cents Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išleista šėntadieniais, leidžiama Josephine Leonite, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata: S. V. — \$5.00 Užsienioje — Kanadoje — \$6.00 Dviem Metam — \$10.00 Dviem Metam — \$12.00 Pusei Metų — \$2.00 Pusei Metų — \$2.50

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter—September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

V. M. KLAUSUTIS

Mūsų Dienų Ivykiai

Kokių Davinių Laukiam Iš Demokratijų Politikos Vokietijoje? Rusų Ir Vokiečių Politika

Ivykiai tarptautinėje politikoje dramatiški, santykiai vakarų ir rytų pasauliui labai įtempti, nors diplomatiniai veiksniai paslėpti, prie uždarytų durų atliekami. Visgi, galima suprasti reikšmę politinių įvykių. Vakarų ir rytų pasauliui valdovai kalba apie taiką, bet rengiasi į karą, karinė gamyba šuoliais vykdoma rytų ir vakarų pasauliui valdovų. Mūsų nuomone, kalbos apie taiką nesuderinamos su taikos dvasia ir samprotavimais, ši tikrovė neginčijama.

Vakarų pasaulio valdovų pozicija labai silpna. Nors vak. demokratijos pasirašė taikos sutartį su Japonija, ginkluoja ir ekonomiškai stiprina Japoniją kaip neva savo talkininę rytuose, o Vokietijai rašoma tokia pat taikos sutartis kaip Japonijai, kuri žada grąžinti Vokietijai politinį status quo — nepriklausomybę, leidžia vokiečiams organizuoti ir ginkluoti kariuomenę. Visi šie žygiai, politiniai įvykiai, nežada vak. demokratijoms politinio kapitalo, labai rizikingi, nestiprina vak. demokratijų pozicijos. Priešingai, mūsų nuomone, jie gali patarnauti Kremliaus valdovų tikslams.

Rusija ir Vokietija vėl tapo vakarų demokratijų politinė problema nelengvai išsprendžiama, Vokietijos vadų ir rusų valdovų politika, mūsų nuomone, paraleliška, apgaulybė paremta. Vakarinės Vokietijos valstybės atstatymas, grąžinimas vokiečiams status quo, vokiečių apginklavimas rizikingas žygis. Dr. Konrad Adenauer pataikaudamas vakarų demokratijoms vykdo gudrią politiką siekdamas Vokietijai laisvės ir apjungimo visų vokiškųjų kraštų. Mes manome, kad jis tikslo pasieks, bet Vokietija nebus vak. demokratijų talkininė.

Rusai Nemiega, Žino Ko Demokratijos Siekia

Kremliaus valdovai konkuruoja su vak. demokratijų valdovais Vokietijos politikoje ir turi pasisekimą. Rusų rankose "trupai tuzai" Jaltoje gauti, jų pozicija stipri visais atžvilgiais. Kuomet vokiečių vadai, dr. Adenauer, pataikauja vak. demokratijoms siekdamas apjungimo vak. Vokietijos demokratijų okupuotos, status quo, gauna koncesijas iš demokratijų, jis vėčia rusus derinti santykius su vokiečiais - konkuruoti su vak. demokratijomis. Rusai reikalauja demokratijų valdovus ištraukti okupacines kariuomenes, įvykdinti rinkimus ir grąžinti vokiečiams status quo politiška ir militariškai. Vokiečiams patinka rusų pasiūlymai ir reikalavimai.

Vakarų demokratijos apjungdamos vakarinę Vokietiją, grąžindamos vokiečiams status quo stato sąlygas, reikalauja vak. Vokietiją būti talkininke demokratijų prieš Rusiją. Dauguma vokiečių nepritaria tokioms demokratijų sąlygoms, nes jie žino, kad tokia sutartis vak. Vokietijos su demokratijoms reiškia karą, Vokietijos visiškai sunaikinimą ir rusų okupaciją ir kerštą. Todėl vokiečiai priešinasi dr. Adenauerio politikai pataikaujančiai vakarų demokratijų tikslams. Jie nenori karo ir Vokietijos sunaikinimo. Toki argumentai social-demokratų ir kitų politinių grupių priešingų Adenauerio politikai. Jie teigia, kad reikia derinti vokiečių santykius su rusais, siekti balsavimo ir apjungimo Vokietijos pagal rusų pasiūlymą, pastatymo Vokietijos kaip barjero tarp vakarų ir rytų pasauliui. Jie reikalauja neutrališkos Vokietijos. Štai kame glūdi rusų politikos pasisekimai, rusų ir vokiečių politikos paraleliškas traktavimas, galimybės rusų ir vokiečių santykių ateityje. Mes neabejojame, kad dr. Adenauerio politika turi tokį tikslą, todėl jis pataikauja vakarų demokratijoms siekdamas status quo Vokietijai, jos apginklavimo. Kuomet jo tikslas bus pasiektas, kai jis turės nepriklausomą valstybę ir kariuomenę, tada jis kitaip su demokratijomis kalbės. Štai kame glūdi jo politikos apgaulybė ir gudrybė, demokratijų rizika ir jų politikos klaidos — pasitikėjimas vokiečiais.

Kremliaus valdovų politika glaudžiai susijusi su vokiečių Vokietijos politinio status klausime ir jos ginklavime. Rusai žino, kad sekami rinkimai Vokietijoje įvyks neuzligio, tada rusai padės savo "trupaus tūzus" ant stalo, pasakys vokiečiams: "Mes grąžinsime jums rytinę Vokietijos dalį už Oder upės ir Stettino ligi Dansko ir Poznaniaus, politinį status — nepriklausomybę apjungiamai Vokietijai jei jūs balsavimu atmesite dr. Adenauerio ir vak. demokratijų sutartį, jei jūs sieksite glaudžių politinių ir ekonominių santykių su Rusija ir taikos patikrinimo visai Europai". Toki bus rusų pasiūlymai vokiečiams ir vakarų demokratijoms prieš įvykstančius vak. Vokietijoje rinkimus.

Aišku, kad dr. Konrad Adenauerio susitarimas su vak. demokratijoms bus veltui, rinkimus laimėję dr. Schumacher vadovaujami socialistai ir kitų grupių vokiečiai, sudarę savo vyriausybę, atsisakys nuo Adenauer pasirašytos sutarties su vak. demokratijomis, prisidės rusų-vokiečių politiniai ir ekonominiai santykiai, vakarų demokratijos pralaimės. Štai kame mes matome vak. demokratijų politikos nepasisekimą, vokiečių ir rusų santykių glaudumo galimybę ateityje, nes dabartinė didžiųjų kraštų politika sudarė sąlygas tokiems daviniams.

Kremliaus valdovų tikslas pastatyti apjungtos Vokietijos valstybę kaip barjerą tarp vakarų ir rytų pasauliui ir tokiu būdu laikinai padaryti Vokietiją neutrališką, bet rusams palankią. Kremliaus valdovams rūpi užtikrinti taiką ir saugumą Rusijos imperijai išlaikyti pagrobtus rytų Europos kraštus rusų valdžioje, vokiečiams rūpi atgavimas status quo, išgelbėjimas Vokietijos nuo

Kanada Visai Neįsileis Sirgusių Džiovą?

Kaip reikia spręsti pabėgėlių problemas, gerą pavyzdį parodė turkai. Pereitais metais iš Bulgarijos išstremtos 37,000 pabėgėlių šeimų, iš viso 160,000 žmonių, iš numatytų 25,000 būstų 20,000 buvo paruošti jau pirmosiomis šių metų savaitėmis. Likusieji 5,000 būstų bus baigti statyti iki vasaros. Visi pabėgėliai ūkininkai įkurdinami žemės ūky ir, be būsto, gauna dar 25 margs žemės ir 5 margs ganyklų, taip pat pakinktus, reikalingus gyvulius etc. 100 000 naujų pabėgėlių dar laukiama atvykstant.

Tuo metu, kai JAV nori, DP įstatymui pasibaigus, įsileisti iš Europos "virš kvotos" dar 300,000, taip pat padidinti kvotas tremtiniais iš už gel. uždangos, ypač pabaltiečiams, o Europoje likę tremtiniai tikisi, jog dabar suradus nuostabius vaistus tuberkuliozei gydyti, ir tokiems bus atvertos durys. JAV, kur yra nemaža jų giminių ar gerų pažįstamų, visai ką kitą rodo kai kurie reiškiniai Kanados politiniame gyvenime Ontario provincijos sveikatos ministeris Dr. MacKinnon Phillips pareiškė seimelyje, jog Kanada turėtų suvaržyti imigraciją (žinoma, tik ne britų. E.) sveikatos ir ekonominiams sumetimais. Girdi, per pastaruosius 4 metus tremtinių gydymas iš provincijos gydytojų pareikalavęs iš viso jų gydymui 70,000 darbo dienų ir iš provincijos išdo išlaidų 200,000. Jo žodžiais tariant, tarp tremtinių esą 2.5 kartų daugiau džiovininkų negu tarp kanadiečių, be to, jie iš viso yra daugiau linkę į artritį ir kt. ligas. Todėl, be paprasto tikrinimo, reiktų įvesti dar specialų, nustatant, kiek naujieji emigrantai yra linkę į ligas iš viso. Dr. W. L. Frosto, imigracijos ir karantinų skyriaus viršininko federalinėje sveikatos ministerijoje, pareiškimo žurnalistams, Europoje imigrantų sveikatą ir plaučius tikrina 45 Kanados gydytojai. Atvykę iš tų kraštų, kur jų sveikata Kanados gydytojų nebuvo patikrinta, dar kartą tikrinami pačioje Kanadoje. Jo nuomone, imigrantų sveikatą reiktų tikrinti dar

greičiau, neįsileisti nė vieno sirgusio džiova emigranto džiovininko. Be to, patikrinti, ar šeimoj, nes, esą, jie ne tik sudarą našta Kanadai, bet esą ir tos ligos sklaidėjai. Vokietijoje palikti tremtiniai dėl tokio "lengviausio" jų problemas išsprendimo tegali nebent tiek palinkėti, jog minimieji gydytojai išgyventų su savo tautiečiais tiek pat žiauriausių sukrėtimų, kiek jų teko prieš nacių ir bolsėvikų išgyventi tremtiniais, kurie yra visko netekę, ir paskum pasiūlyti tokiu būdu "spręsti" minimesias problemas. Tačiau dėl tokių samprotavimų reagavo ir torontieškis konservatorių "The Daily Globe and Mail", vedamajame įrodinėdamas, kad negi galima reikalauti iš ilgus metus badavusių ir gyvenusių sunkiausiose karo sąlygose žmonių, kad jie savo stiprumu ir sveikatingumu pralenktų kanadiečius? Kalbėdamas apie susirgusių našta išdui, sveikatos ministeris turėjo prisiminti ir palyginti ją taip pat su ta nauda, kurią atnešė kraštui, o tuo pačiu padidėjusių įplaukų pavidalu ir išdui, kad ir mįnimojo provincijoje 250,000 naujai įsikūrusių atelivių. Apskritai, pokarinių laikų imigrantai, — dar išvadą dienraštis, — yra sveiki ir padorūs. Todėl ir 200,000 kasmet jų įsileidimas į Kanadą nėra kraštui jokia našta.

JT Aukštojo Komisarų Tremtinių Reikalams įstaiga informuoja, kad Vokietijos centrinės darbo ministerijos 1952. 2. 22 patvarkymu užsieniečiai tremtiniai ("heimatlose Auslander") yra atleisti nuo prievolės gauti darbu leidimus. Taip pat nereikia jokio spec. leidimo nei jų darbdaviams. Tuo reikalu 1933. 1.23 išleistas patvarkymas šiai užsieniečių kategorijai negali būti taikomas. Jiems nebus daroma jokių kliūčių taip pat gauti leidimą gyventi. Tokio leidimo neįsivadimas praktiškai reikėtų ištrėmimą. Tas atvejais tegali būti pritaikytas tik labai rimtais atsitikimais. Gyventi leidimo apribojimas — normaliai 2 metams tėra vykdomas tik geresnės kontrolės sumetimais.

Pasaulinės Žinios

— Gen. Eisenhooveris iš NATO vadovo pareigų nuo š. m. birželio 1 d. pasitraukia. Savo pasitraukimą jis žurnalistams motyvuoja naujais politiniais uždaviniais. Generalas yra stipriausias rivalis Taftui į JAV prezidentus. JAV lietuvių sluoksnuose viešpatauja nuomonė, kad respublikonių kandidatas šį kartą bus išrinktas.

— Žinomas JAV lietuvių veikėjas A. Ojis respublikonų partijoje organizuoja lietuviškąjį sektorių, kuris, matyt, aktyviai prisidės prie prezidento rinkimų.

— John Foster Dulles smarkiai kritikuoja JAV vyriausybės politiką. Jis tvirtina, kad JAV vyriausybės tarnyba šoka pagal Sovietų dūda.

— Egipto rinkimai atidėti neribotam laikui.

— Adenauerio vyriausybės svarsto atsakymą į sovietų paskutinįją notą. Krikščionių demokratų sferose viešpatauja nuomonė, kad sovietų nota nepaliečia pagrindinių Vokietijos klausimų. Tuo tarpu social-demokratinė opozicija siūlo išnaudoti visus galimumus susitarti Vakarams su Sovietais.

— Bolovijoje įvyko perversmas. Valdžia į savo rankas paėmė nacionalistai.

— JAV įvyko milžiniškas vandens antplūdis, kurio metu nukentėjo 800,000 žmonių. Tai atsitiko Iowa, Docata ir kituose

visiško sunaikinimo. Mūsų nuomone, dr. Adenauerio gudri politika atstatyti vak. Vokietijos savarankišką valstybę, suorganizuoti ir apginkluoti kariuomenę, privirsti rusus daryti vokiečiams nuolaidas, o kai jis turės valstybę, kariuomenę, tada jis kitaip kalbės su demokratijomis. Tokių davinį mes laukiame iš dabar vykdomos demokratijų ir dr. Adenauer politikos Vokietijoje.

RYTŲ VOKIEČIAI EINA ! POGRINDI!

Prispausti Naujos Tironijos, Ne Kiek Negeresnės Už Buvusios, Rytų Vokiečiai Kovoja Už Laisvę (Esquire, May, 1952) RICHARD S. WEIL Vertimas—JON BAŠ

Tęsinys Dažnai NTS vyrai turi galimybės perspėti Vokietijos pagrindinio planuojamą R. Vokietijos policijos akciją. Kaikuriuose atvejose Sovietų ir Vokietijos rezistencijos kovotojai bendromis sudėtomis jėgomis atlieka veiksmą, panašiai, kaip jie pravedė Rusijos karininkų klubo Potsdamo išsprogdinimą. Išsprogdinimas buvo surištas su Maršalo Konstantino Rokossovsky, Sovietų Lenkijos ginkluotų pajėgų vado atvykimu. Rokossovsky atmetė numatytą vizitą tik paskutinę minutę ir jau buvo pervelu besustabdyti išsprogdinimo žygio, kurio metu, pagal pranešimo, buvo užmušta visas tuzinas karininkų bei sužeista visa eilė kitų.

Pogrindžio darbas yra visuomet surištas su pavojum; du posėdyje buvę vyrai pasakojo apie neseniai jų laimingą pasprukimą iš mirties nasrų. Rytų zonos saugumo daliniai sukėlė baimės A-ui, bevadant propagandos akciją Leipcige. Visai beveik apsuptam jis visgi surado galimybės saugiai pasprukti. Z. saugodamas pilną antikomunistinių plakatų ir lapelių sunkvežimį, vykstanti iš Vakarų į Berlyną, ant pat rubežiaus įvažiavo į komunistų policijos būrį. Jis ir sunkevižinio šoferis išsoko iš mašinos, kurį užvažiavo ant policininkų. Jų sumišimo metu jie abu pajėgo pasprukti į mišką ir iš čia pro rubežį į Amerikiečių zoną.

Kitos Vokietijoje esančios pogrindžio organizacijos yra priešingos sabotaziniams veiksams ir terorui; jos veikia vien propagandiniiais būdais bei pasivisia rezistencija. Viena iš žymiausių tai yra "Kovotojai prieš Nehumaniškumą", vadovaujama iš Vakarų Berlyno Rainer Hildebrandt'o, buvusio rašytojo ir lektoriaus, šiuo metu trisdešimties metų amžiaus. Tai buvo ta "Kovojanti Grupė", kuri sukūrė "F už Laisvę" simbolį, kuris po nakties pasirodo raudonai išdažytas ant daugelio Rusijos ir Vokietijos komunistų pastatų. "Kovojanti Grupė" taip pat spausdina ištisus milijonus prieškomunistinių lapelių, plakaty ir paskleidžia Sovietų Zonoje bei R. Berlyne, ką jie vadina "didele akcija" ar "masine mobilizacija". Drasūs pogrindžio veikėjai įsoka į požeminius traukinius, tramvajus, traukinius bei busus, įspraudę į keliautojų rankas savo spaudą dingsta pirm negu policija susivokia.

Hildebrandt'o ir jo sąjungininkų radio pranešimai būna reguliariai transliuojami Rytų Vokietijai per RIAS, Amerikiečių radio stotį Berlyne. Šiuose radio pranešimuose jie ragina "priešintis be teroro veiksmų", boikotuoti visus komunistų kultūrinius bei politinius pasireiškimus, naikinant laikraščius, žurnalus, knygas, filmas ir teatro programas. Gerai suorganizuotos "Kovojančios Grupės" pasi-

Nebraskos miestuose. Kalbama, kad nemaža ir buv. "dypukų" nukentėjo.

— Prezidentas Trumanas pasirašė taikos sutartį su Japonija. Pagal ją JAV kariuomenė turį teisę pasilikti Japonijoje.

— Sovietų Vokietija Graikijai pritaikė prekybines represalias. Ji nebeperka graikų tabako ir vyno už tai, kad graikai neleidžia savo krašte komunistams sąmyšių daryti.

— UNO saugumo taryba Tuniso klausimo nesiima svarstyti. Prancūzus palaiko Anglija ir JAV. Tunise vis dar tebevyksta riaušės prieš prancūzus.

sekimas vyksta artimos ir aktyvios Sąjungininkų, ypatingai jungtinių Valstybių pagalbos dėka RIAS neturi oficialaus ryšio su Hildebrandtu, bet jis duoda jam pakaankamai daug laiko per radio ir remia jo kovos metodus bei viską užtampauduoja viešu Amerikos leidimu. "Kovojanti Grupė" tarp savo keletos svarbių žygių veda nepaliaujaną kovą prieš komunistų koncentracijos stovyklas, kurios visai nepakeičiant buvo perimtos iš Nacių, sutalpinant jose šimtus tūkstančių prieš komunistus nusistačiusių. Savo pamfletuose ir per savo radio pranešimus "Kovojanti Grupė" kelia stovyklose esamą nežmonišką padėtį, vedančią kalinius į mirtį, k.t. marinimas badu, jėgų išsėmimas ir visa eilė ligų. Hildebrandt'o organizacija taip pat padeda isikurti pabėgusiems kaliniams bei politiniams pabėgėliams, kurių tiesiog neperstojančia srove dešimtimis tūkstančių pereina į Vak. Berlyną.

Hildebrandt'o patyrimas šiame užtikrintame darbe pareina iš pogrindžio veikimo prieš Nacius, kurie jį net du kartus kalino kalėjimuose, — pirmą kartą įtarus rezistencijos veikime ir antrą, — už prisidėjimą prie beveik sekimo 1944 m. liepos mėn. 20 dienos atetentato prieš Hitlerį.

Komunistų agentai net du kartus kėsinosi pagrobti Hildebrandt'ą. Paskutiniu metu jie bandė jį pačiupti tuo metu, kai jis iš savo gyvenamos vietos spruko į US sektorių. Jie buvo suplanavę mašinomis užblokuoti gatves, tada ištraukti jį iš mašinos ir prievarta priversti vykti su jais. Hildebrandt'as paspruko dėka nepilnam ir uždelstam gatvių užtvėrimui. Vakarų Berlyno miesto vyriausybė dabar Hildebrandt'ui paskyrė ginkluotą apsaugą.

"Kovojančios Grupės" vyr. būstinė randasi dideliuose iš akmenų namuose, šalia neseniai buvusio garsaus ir moderniško ežero Wannsee. Komunistų šnipai, prisidengę teisėtai pabėgėliais, nešioja čia pasirodo, su tikslu išgauti žinių iš Hildebrandt'o didelių archyvų. Hildebrandt'as turi išsidirbę visą eilę painių klausimų, kurie paprastai tuoj parodo komunistinį apsilankėlį. — nežiūrint to, jis buvo priverstas kiekviename kambaryje iškabinti perspėjančius užrašus: "WVD (Sovietų Slaptoji Policija) klausosi — Saugokis."

"Kovojanti Grupė" komunistus dažnai įgelia su savo aštriais šposais, ypatingai tais atvejais, kai propagandiniai pamfletai būna primiršti. Vienas iš tokių sukėlęs didelį susidomėjimą pasirodė pereiną vasarą, kai trys jaunuoliai padoriai, kukliai bei pagarbai padėjo vainiką ant Sovietų karių paminklo Britų sektoriuje. Manydami, kad tai Raudonajai Armijai komplimentas, Sovietų sargybiniai su pasididžiavimu šypsojosi; vėliau, kai daugelis lankytojų pamatę vainiką garsiai nusijuokė, jie pradėjo stebėtis. Tada jie tik pamatė auką — atspausdintom didelėms aukso raidėm buvo įrašas "Atminčiai Rusijos koncentracijos Stovyklų Aukoms". Panašiu tikslu "Kovojanti Grupė" pasiuntė Stalinui 71 metų gimtųjų dienų spygliuotų vielų vainiką, taip pat priminimui stovyklose kalinimų. Pabėgėliai advokatai ir teisėjai sukūrė kitas propagandas ir špionavimo organizacijas. "Sovietų Zonos Laisvų Juristų Tyrimo Komitetas", savo vyriausiu uždaviniu pasirinko rusų ir Ryt. Vokietijos atsakingų žmonių prasikaltimų nuoseklios medžiagos rinkimą.

(Bus daugiau)

LIETUVOS UKIS

LIETUVA nuo amžių žemės ūkio kraštas. Tai nulėmė geografinės krašto savybės. Nėra čia beveik jokių žemės turty, kurie būtų davę pagrindą susikurti stipriai pramonei, bet žemės paviršius ir klimatinės sąlygos yra gana palankios žemės ūkiui bei įvairioms javų kultūroms tapti. Apie 60% krašto teritorijos yra žemės ūkiui naudingas plotas. Iš viso ariamos žemės yra 52% pievų 14%, ganyktų 12%, miškų 16%, sodybų 2% žemės ūkiu verčiasi 79% krašto gyventojų, 21% verčiasi kitais verslais.

Lietuvos ūkis XVI a. įsigalėję baudžiaviniai santykiai buvo panaikinti ir piliečiai laisvę gavo tik 1861 - 1865 m., folivarkinio ūkio sistema išliko iki nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo. Kadangi šito Lietuvos žemės ūkio perėjimo per paskutinius 120 metų Lietuva buvo valdoma rusų, kurių ūkio buvo dar daugiau susmugdytas; kadangi žemės dirbimui buvo naudojami gana nepatogūs kaimo amatininkų darbo įrankiai ir mažai vartota mineralinių trąšų, ir javų derlius buvo nedidelis, tad krašto reikalams užtekėdavo, bet eksportui nelikdavo. Gyvuliai buvo laikomi tik kaip traukiamoji darbo jėga arba tik tiek savo reikalams reikalinga.

Po pirmojo Pasaulinio karo atgavus nepriklausomą Lietuvos valstybę viskas iš pagrindų pasikeitė. Visoje Vakarų Europoje tuojuo buvo pajusta gyvulininkų produktų, ypač riebalų trūkumas. Kadangi grūdų rinką užplūdė kiti kraštai, tad Lietuva

turėjo pasukti kita linkme ir pradėjo gaminti gyvulininkų produktų. Gyvulių ūkis buvo neįmanomas prie sodžiaus sistemos prasidėjo kaimų skirstymas į viensėdžius. Dvarų žemė taip pat buvo išdalinta Lietuvos darbininkams. 1922 m. pagal žemės reformos įstatymą buvo pradėtas dvarų skirstymas. Savininkams palikta po 60-80 ha, likusioji žemė išdalinta Lietuvos savanoriams kariams ir žemdirbiams bežemiams.

Varpinių javų auginama kviečiai, rugiai, avižos, ir vasariniai kviečiai. Daugiausia buvo išėjami dobilai, kurie buvo šienaujami 2 metus dar ankstinių sejava žizniai, vikiai, šaknavaisių - bulvės, pašariniai runkeliai ropės ir sunkesnių žemių rajonuose cukriniai runkeliai. O lengvesnėse žemėse sejava seradele lubinas ir grikiiai, bulvės net ir pardavimui. Iš daržovių auginama kopūstai, morkos, burokai, svogūnai, kalafiorai, griesčių, kalafiorai, pamidorų, ridikų ir salierų.

Gerinant sėklų ir žemės paruošimą, žymiai gerėjo ir linų pluoštas pradėta augini ir cukriniai runkeliai, kurių perdirbimui buvo pastatyti 3 moderniški cukraus fabriai.

Prieš pat Antrąjį Pasaulinį karą buvo pradėta augini dideliais kiekiais tabakas vietos reikalams. Arkliai auginimas Lietuvoje yra istorinis reiškinys. Iš senovės yra išlikusi arklų žemaitukų veislė. Gryno kraujo žemaitukų jau buvo nedaug lijkę, bet specialiu valstybinių žirginių vėl pradėti planingai veisti.

I Lietuvą buvo iš užsienio grynaveislių arklų iš Belgijos sunkauso tipo o vėliau trakėnų. Paskutiniu laiku arklų perteklius eksportuojama į užsienius. Jau 1939 m. vidutinė Lietuvos karvių produkcija pakilo iki 1500 - 1250 kg. pieno per metus, o paskirų rekordinių karvių produkcija siekė net 8500 - 9500 kg. vidutinis karvių pieno riebumas buvo 3.3%, o vietinių žaųjų 3.6%. Lietuvos pienas daugiausia buvo perdirbamas į sviestą. Lietuvoje geresniam pieno surinkimui ir perdirbinimui buvo naudojama Danijos pavyzdžiui kooperatinės pieninės. Be sviesto ir sūrio buvo gaminama kondensuotas pienas ir pieno milteliai. Tuo būdu, išsivystant pieno ūkiui didėjo ir kiaulių auginimas. Vietinių kiaulių gerinimui įvesta grynos veislės yorkširų kiaulių iš Danijos ir Anglijos, Lietuvos žemės ūkis pagamindavo 110% įvairaus reikalingų maisto produktų.

Lietuvos maisto kokybė Anglijos ir kitų kraštų buvo labai aukštai vertinama.

Lietuvos finansams tvarkyti buvo isteigti 8 didieji bankai ir virš 500 bankelių. Iš 8 bankų 2 turėjo remti kreditais žemės ūkį ir ūkines organizacijas. Lietuvos vyriausybė visais laikais daug dėmesio kreipė į žemės ūkio ir ūkininkų gerovės kėlimą.

Baisusis Antrasis Pasaulinis karas, sukrėtęs visus žemės kontinentus, labai skaudžiai palietė ir liečia ramia, taikiai ir ramybės trokščiančią Lietuvos šalį. Vakarų ir Rytų Europos - žūtūtių grumtynių metu buvo sugriauta viskas, ką lietuviai savo kruopštumu, ir pasiryžimu per daugelį metų buvo sukūrę. Ir yieni ir antri užpludę Lietuvą nesirūpino jos ūkio gerinimu tik stengėsi ko daugiau iš jo pasigrobt. O svarbiausia, kad dėl karo įvykių gana daug geriausių Lietuvos žemės vaikų žuvo, daugiausia yra išblokšti iš savo krašto be namų visose pasaulio šalyse, ir gyvena viltimi ir nori pamatyti savo krašto pievas ir miškus ir vėl pūrėti savo brangios Tėvynės laukus.

Artojas

DEL GAUTINGO KALTINIMŲ IR BALFO VEIKLOS

BALFas yra ta lietuviška organizacija, kurios vardas mūsų visuomenės lūpose yra minimas daug dažniau, negu kurios kitos. Ir tai nenuostabu, nes tai centrinė organizacija, besirūpinanti šiuo metu gyvybiniams mūsų tautos reikalais. Nenuostabu ir tai, kad galutinio darbo rezultate jai tenka ne tik gražūs padėkos žodžiai, bet ir pamatuotos ir nepamatuotos kritikos, tai pareina nuo to, kaip kas moka ir reiškia savo jausmus.

Betgi visais atvejais, kai turima reikalo su teisinga ir sveika kritika, yra džiugu. Tai rodo, kad visuomenė reaguoja. Tai reiškia, kad ji domisi ir rūpinasi savo organizacijos darbu ir jo sėkmingumu. Ir jos teikiamos pastabos tegali tik prisidėti prie bendrojo darbo patobulinimo.

Brooklyno "Vienybėje" balandžio mėn. 18 d. tilpo viena tokia nuomonė, kurią, kaip tenai sakoma, pasirašė net 73 asmenis atstovaujantį įgalotinai.

Bet tai nėra eilinio ramumo nuomonė. Tai pagiežios pilnas, BALFą kaltinantis Gautingo sanatorijos džiovininkų Amerikos visuomenė laiškas, su to laikraščio redakcijos uždėtu pavadinimu "Vokietijoje pasilikę lietuviai džiovininkai šaukiasi pagalbos".

Norėdama patikrinti keliamų kaltinimų tikrumą, kreipiausi į BALFo centro valdybos išdininčią A. S. Trečioką, kuris atsakė šiuos klausimus.

Ar Vokietijoje tikrai paliko tik 75 lietuviai džiovininkai, esantieji vien Gautingo sanatorijoje?

Jeigu tikrai tiek tebūtų likę nelaimingų lietuvių Vokietijoje, tai būtų laimingi, nes jų šelpimas nesudarytų didelės problemos, ir Amerikos lietuviai lengvai galėtų juos nuolatos ir veiksmingai šelpti. Nereikėtų į vienos centrinės šalpos organizacijos. Pakaktų Amerikos lietuvių visuomenėi tikrai nurodyti Gautingo adresą ir paprašyti, kad visi tenai savo aukas siųstų.

Reja, skaudančia širdimi turiu pasakyti, kad šiuo metu vien Vokietijoje yra šelptinų net 8,400 lietuvių, kurių tarpe 523 džiovininkai, 38 proto ligoniai, 471 chroniški ligoniai, 682 seneliai, per du tūkst. vaikų ir kt. visi jie yra bent dešimtyje sanatorijų, dvidešimtyje ligonių, penkiolikoje senelių prieglaudų ir šimtas devyniasdešimtyje įvairių kitų gyvenimų vietų. Be to, dar Austrijoje yra 205 lietuviai, beveik išimtinai paliegėliai ir būtinai šelptini. Prancūzijoje — apie 1,200, Italijoje — apie 100 ir kituose kraštuose mažesni skaičiai.

Visų tų kraštų lietuviai šaukiasi amerikiečių pagalbos. Pagal išgales BALFas kaip tik ją organizuoja ir siunčia.

Šalia šalpės BALFas juk rūpinasi ir tremtinių emigracija. Kaip šita sritis dabar atrodo, kai JAV pasiekė jau dauguma tremtinių?

Amerikos visuomenė BALFui patikėjo taip pat rūpintis tremtinių emigracija ir įkurdinimu. Kadangi buvo svarbu kiek gauti daugiau lietuvių įkurdinti ir sudaryti jiems sąlygas kuo greičiau savarankiškai užsidirbti duoną, tai BALFas buvo išvys-

tes didžiausią akciją parūpinti garantijas ir padėjo įvairius formalumus atlikti. Tos visos veiklos dėka 90% atvažiuosiu gavo garantijas BALFo tarpininkavimu.

Todėl šiandien, kai jau baigėsi ta pirmoji emigracija, didžiudamiems galime sakyti, jog lietuviai patys pirmieji pradėjo masiškai atvykti į JAV, ir dauguma jų jau čia gerai įsikūrė 1949 mt. Imant vidurkį ir skaitant, kad vienas dirbantysis lietuvis per metus turi 2,000 dol. pajamų, tai atvykę lietuviai tremtiniai kasmet uždirba bent 30 milijonų dol. O kadangi lietuviai vieni pirmųjų čia suplaukė, tai jie tokias sumas uždirba nuo 1950 metų.

Jei Amerikos lietuviai būtų buvę neorganizuoti ir ne taip jautrūs savo tautiečių vargū, gal būtų lietuviai daugumoje tik 1951 ir 1952 metais būtų atvykę. Dabar BALFas mato, kad Vokietijoje likusiųjų tarpe yra tokių, kurie dar galėtų atvykti į Ameriką. Tai Mažosios Lietuvos lietuviai, vad. repatriantai, kurie 1941 m., gelbėdamiesi nuo komunistų, išvyko iš Lietuvos į Vokietiją ir tie, kurie nepėjo pasinaudoti veikusių DP įstatymu. BALFas energingai išvystė veiklą, rūpindamasis, kad būtų priimtas naujas įstatymas, kuris suteiktų galimybę ir jiems atvykti į JAV.

Tarp 27,000 naujai atvykusiųjų tremtinių atsirado ir tokių, kuriuos BALFas ir Amerikoje turėjo gelbėti. Vieniems BALFas padėjo persikelti į geresnes JAV valstybes, kitiems parūpino nemokamą gydymą, ligonines, treitiems suteikė pinigines pašalpas. Norėdamas kitus apsaugoti nuo deportacijos, teikė teisinę pagalbą, patarimus, net mirusius laidojo ir t.t.

Salomėja Narkėliūnaitė

BRANGIAI MOTINELEI MOTINŲ DIENOJE

Pasakyk man, Brangioji Mamyte, senglavė, maloniai meili, Ar gali būti pasaulyje šiamė kas nors kito dėl manęs Brangesnio, meilesnio, artimesnio už tavo mylimą asmenį, Rūpestingą veidelį ir tas visuomet meile žėriantį tavo akis?!

- Jei viso pasaulio gėrybes, turtus man kas tikrai atiduotų, Jei laurais didžios, prakilnios garbės manę kas vainikuotų, Jei mokslo gilaus, išradimų diplomais viešai manę papuoštų, Vietoj tavo brangios man asmenybės, aš niekad jais nepakeisčiau tavęs. Tavo nevystanti, skaisči, krikštolinė motiniška meilė dėl manęs, Yra daug gilesnė už plačiųjų okeanų gelmes ir jūras giliai, Ji yra aukštesnė už pasaulyje kalnus augščiausius - milžinus, Ji yra brangesnė už auksą, sidabrą, deimantus, perlus, sefyrus.

Tu mane numylėjai daug ankščiau ir pirmiau, Negu mano būtybės gyvybė mano kūnelyje atsirado, Tu sergėjai mano pirmuosius žingsnius, tarsi angelas sargas, Ir tavo širdyje meilės aruodas iki grabo lentos mane lydės.

Kas gali suskaičiuoti tas tamsias, ilgus naktis nemiegotas, Kuomet tu navargus darbais, prie mano lopšelio būdėjai sukniubus, Kas įstengs suprasti tikrai visus rūpesčius, ašaras ir skausmus, Kurios iškentėjai dėl manęs per mano kūdikystės ir jaunystės metus?

Pats Dievas meilingas tikrai įkvėpė tavo sieloje ir širdyje, Tokią nuostabią, galingą, neišsemiamą meilę vaikams, Kad daug - daug sykių gyvenime rizikavai savo gyvybę, Sveikatą, turtus, kad tik vaikučiai būtų sveiki ir linksmi.

Tos tavo meilės galingos nesugebam mes, vaikai, tinkamai įkainuoti, Ir vietoj vietoj gilos padėkos, pagarbos, dėkingumo ir meilės už meilę, Mes savo gyvenimu nupinam tau skaudų erkščių vainiką, Paskandinam ašarose, širdgėloje ir prie kryžiaus skausmų prikryžiuojam.

Nežiūrint kokiame luome, darbe, padėtyje aš būčiau šiandieną: Karalius, kunigaikštis, ar visai bereikšmis prasiokas, Mokslinčius, bemokslis, nedoras, doras, ar net šventasis, Turtingas, vargdienis, popiežius, kardinolas, ar tik kunigėlis.

Skaisti - nekalta panelė, ar jau garbinga šeimos mamytė z Didžio pulkelio vaikų, šventa vienuolė, dorybėmis papuošta, Atsižadėjusi pasaulio linksmybių už storų vienuolyno sienų, — Vaikų širdyse meilė prie motinos pasilikus Dievo paties uždegtas žiburys.

Tas negėstas švyturys, suliepsnojęs pirmosios žmonių motinos Jievos asmenyje, pasklydo plačiai kiekvienos motinėš širdyse, Jo galinga žiežerka žiburiuoja skaisčiai kiekvieno vaikelio krūtinėje, Ir spindės iki pat pasaulio pabaigos abiejų viens kitą mylinčių širdyse.

Puikiausios gėlės aromato kvapaus, skaniausieji saldumainiai, Brangios dovanėlės, gražiausios poezijos, ar turiningi muzikos melodijos Akordai—niekad neįstengs patenkinti labiau tavo širdies ir sielos džiaugsmų,

Kaip matant savo vaikučius dorais, naudingais Dievui, Tėvynei, žmonijai. Motinos brangus vardas ir graži, prakilni jos asmenybė, Mus lydi visus nuo lopšelio iki pat grabo lentos, Žodis "MOTINA" mums visiems tikrai yra šventenybė, Nes iš motinos — visi esame gavę sau brangią gyvybę.

Kas apsakys tuos vargus, sielvartus ir visus rūpesčius, Kol motina, pagimdžiusi mus, ant gyvenimo kojų pastatė, Kas suskaitys tas naktis jos išvargtas, nemiegotas, Kurias ji prarimojo vargingai prie lopšio savo kūdikėlio.

Ką reiškia žodis "MOTINA" kiekvienam vaikelui tikrai, Žmonijos kalba dar neįstengė to išreikšti žodžiais pilnai, Gera motina saugoja šeimos židinio pilną šventumą, Kaip rūpestinga ir jautri mergaitė savo rūtų vainiką—nekaltumą.

Gera motina šeimos ištikimybę taip gina stropiai, Kaip garbingas kareivis mūšto lauke kaulias narsiai, Gera motina taip sielojasi savo vaikelų ateties gerove, Kad už juos yra pasiryžus aukoti net savo gyvybę.

Gera motina džiaugiasi visais vaikelų džiaugsmais, Ir begalo nuliūsta jų nelaimėmis ir kietais vargais, Jos meili ir budri akis seka mus visuomet ir visur, Nežiūrint mūsų amžiaus, luomo, namie, ar svetur.

Tiesos, meilės, grožio, gerio ir pavyzdingais keliais, Beveik visuomet vaikšto jos gerai išauklėti vaikai, Jei tikrai pati motina sugeba vaikystėje į širdį įkvepti Savo vaikams pagarbą Dievui ir artimo meilę žmonėms.

Ach, kodėl gi man trūksta kalboje žodžių galingų, saldžių, Kodėl gi man stinga poezijos arfoje stygų melodingu, skambių, Kodėl mano lietuviškos kanklės, tarsi senovės vaidylos, Nesugeba išreikšti mano meilės tau, Brangi Motinėle, vertos tinkamos.

Ko žodžiai negali išreikšti, ar poezija, muzika pasakyt iškalbiai, Tas tebūnie pareikšta sūnaus - dukters skaisčia, nevystančia tau meile, Prakilniausiais jausmais širdies, ypač karštoje, nužemintoj maldoje, Prie Dievo altoriaus ir kojų Marijos už gyva, ar jau mirusią Motinėle.

Tat, palaiminta būk netik mano brangioji mamytė, Bet ir kiekvieno žmogaus - vaikelio pasaulyje plačiame motinėle. . . O galingas Visatos Kurėjas, sykiu su Marija—visų motinų Karaliene, Telaimina jus visas gausiomis malonėmis iš dangaus visuomet, Visur ir visap, ypač šiandieną — brangioje Jūsų Dienoje!

Tai gi, šioje iškilmingoje ir brangioje MOTINŲ DIENOJE, Tebūnie leista ir man įpinti gražius, nuoširdžiausius Sveikinimus į garbingą sūnelių - dukrelių linkėjimų vainiką, Gerosioms, pavyzdingoms, pasišventusioms, Brangioms Motinėlėms.

Palinkėti joms visoms stiprios ir geriausios sveikatos, Ilgo amželio, Dievulio palaimos ir Jo malonių gausių, O ypatingai dar, kad mes visi — Motinėš ir jų brangūs vaikai Galėtumėm verti būt danguje sykiu su mūsų meiliu, Sutverėju!

PADANGĖS ARAS —
(Kun. S. J. Vembrė)

Motinų Dienoje,
1952 m., Geg. - May 11d.
Worcester 4, Mass.

Pelningas Darbas

Reikalaujame Agentų ir Aгенčių platinti Lietuvių išdirbystės skirtingus vaistus ir JUOKU rekordus (plokštelės). Agentams tai yra aukso kasyklos. Tuojau rašykite dėl platesnių informacijų.

DEKEN'S PRODUCTS
P. O. Box 606, Newark 1, N. J.

Po konferencijos šį antradienį JAV, Didžiosios Britanijos ir Prancūzijos užsienių reikalų ministeriai dar atskirai tarėsi dėl Vokietijos ir Austrijos. Buvo aptarta vokiečių karinio atsisatymo potencialas. Amerikiečiai siūlo vokiečiams leisti ir aviacijos pramonę.

LAS Vyr. Valdyba prašo mus pranešti, kad Toronto (Kandadoje) nesutarimai nėra principinio pobūdžio ir teturi vietinės reikšmės.

Socialdemokratų dienraštis "Naujienos" ypatingai puola Lietuvos Rezistencinę Santarvę ir asmeniškai žurn. Bronių Railą.

MARIŲ ŽUVĖDRA

Kai vėl žydės rožės...

Prie ligoninės kiemo vartų Kristina pasitiko maža mergaitė juoda, kaip naktis veiduku. Jos reti plaukučiai stypsojo, kaip metalinės spiralės. Kristinai atrodė, kad jie būtų įkaitę nuo saulės ir durtų, jei norėtųm paglostyti mergaitės galvutę. Mergaitė siūlė gėles: tris raudonas rožes ir puokštę neužmirštuolių. Sesuo Kristina nupirko neužmirštuoles ir norėjo neuiti, bet mergaitė sekė ją tokiu prašančiu ir išsigandusiu žvilgsniu, tarsi Kristina būtų buvusi pasukutinė mažosios gėlių pardavėjos viltis. Jei ji neparduos tų rožių, žūs visas jos dienos uždarbis.

Sesuo Kristina paėmė rožes ir su šypsena sekė mažą mergaitę, kuri pirmą jos nustypsojo basomis laibomis kojytėmis, įkištomis į nudėvėtus batukus, kurie vistiek dar buvo baltesni, kaip jos juodos kojios.

Jeigu ji nebūtų juoda, ji būtų baisiai išblyškusi ir būtų panaši į bulvės diegą, išaugusį tamsiame rūsyje — pagalvojo Kristina.

Trys purpuriniai rožių žiedai buvo Kristinos rankoje. Ji žiūrėjo į juos, kaip į daiktą, kurio ji negalėjo pasilaikyti ir nežinojo, kur dėti. Karštą ir tvankų pavakarę orą praplėšė bažnyčios varpas. Galėjai bemaž jausti, kaip karštomis srovėmis banguoja sujudintas oras. O iš atidarytų bažnyčios durų dvelkė gaivanti vėsava. Viduje buvo tuščia. Kristina nesimeldė. Jei ji pravertų lūpas, vis būtų ta pati malda, tas pats prašymas, kurio dangus klausėsi bemaž ketverius metus kurčiomis ausimis. Ji tik padėjo prie altoriaus laiptelio tris purpurnes rožes. Kristinai buvo sunku matyti tas raudonas laimingųjų gėles.

Vos jėjusi į prieškambarį, sesuo Kristina išgirdo savo kambario lengvą šlamesį ir tankius vaikiškus žingsnius. Su triukšmu atsidarė durys ir kaip šūvis išlėkė maža mergytė su didele puokšte rožių. Įbrukusi į Kristinos rankas gėles, mažytė vėl smuko atgal į kambarį. Ten Kristiną sutiko pats mergaitės tėvas.

Nežiūrint to, kad Kristina buvo neseniai gavusi iš Povilo laišką, ji nelaukė jo apsilankant. Tuo labiau, kad ji neatsakė į jo

laišką. Ką ji galėjo atsakyti? Povilas rašė, kad jis niekadoms neįstengė jos užmiršti. Laimingas jis nebuvo. Gal taip ir gerai. Tai buvusi teisinga baismė už tą skausmą, kurį jis padaręs Kristinai. Taip rašė jis. Ir buvo teisinga. Ką galėjo į tai Kristina atsakyti? Ir ji nerašė nieko ir nelaukė, kad jis išdrįstų pas ją ateiti. Nenuostabu, kad ji buvo sumišusi, kai jis stovėjo prieš ją aukštas ir kiek sublogęs. Jis dėvėjo gedulą. Sesuo Kristina matė jį pirmą kartą tamsiame kostiume. Ji nežinojo, ką ji turėjo daryti: pareikšti jam užuojautą, ar visai nieko nesakyti.

Kristina tik pakėlė ant rankų mažytę ir pasakė:

— Ačiu abiem už rožes.

Kai jie gėrė arbatą, dažnai trūko žodžių. Laimė visų slėgiančią tylą dažnai nutraukdavo mergaitė. Vos pradėdanti kalbėti, ji domėjosi viskuo ir energingai reikalavo paaiškinimų į jos vaikiškus klausimus, kuriuos dažniausiai tik vienas tėvas galėjo suprasti.

Staiga abiejų nustebimui mažytė paėmė arbatos šotelį ir su rimtu veideliu mėgino įmerkti ant stalo tebeilginčias rožes.

Tėvas, pamatęs rimtą pavojų šoteliiui, greitai paėmė mergytę.

— Leisk! Tai pamoka man už nerūpestingumą. Vargšės rožės tikrai vysta.

— Kristina, Tu taip mėgdavai rožes. Ar jos Tavęs jau nedžiugina? — jo balse buvo lengvas priekaištas.

— Taip, Povilai, rožės padaro mane visados laiminga. Bet... seniai jos žydėjo man...

Kažin ar Povilas suprato jos priekaištą. Priekaištą ji norėjo jam atsakyti už jo priekaištą, kurį kažin ar jis turėjo teisę jai padaryti. Svečias tik dabar pastebėjo daug gėlių jos kambario. Tarpe jų nebuvo nei vieno rožės žiedo.

Neaukiai tylai nutraukti Kristina paėmė mergytę ant kelių ir pradėjo žaisti su ja. Ji buvo nuostabiai panaši į tėvą. Tik akis mergaitė turėjo mirusias motinos. Tamsiai rudas su bronziniu atspalviu.

— Stebiuosi, kad Rūtėlė taip drąsiai žaidžia su Tavim iš pirmo karto. Su svetimais ji nėra drąsi. O su manim dažnai nuobodžiauja.

— Moterys geriau supranta

vaikus, Povilai. Vaikai yra labai jautrūs. Jie atskiria greičiau, kaip suaugę, kas juos tikrai myli...

— Kristina, Rūtėlei reikalinga motina...

— Rūtėlė dar tebeprisimena savo mirusią motiną — atsakė netiesioginiai Kristina, nežiūrėdama į Povilą.

— Ne dabar, Kristina... Aš einu į savo laimę užolankomis.

Iš kito kambario atbėgo Rūtėlė, kuri vienam momentui buvo abiejų užmiršta. Rankutėje ji laikė japonišką dėželę. Tėvas, truputį nusigandęs, puolė ją atimti iš mergaitės rankų.

— Ne!... Mano!... — su riksmu pasipriešino mergaitė ir atidariusi nustebo pati. Ant juodo aksomo spindėjo žiedas. Tas pats, kurį jis padovanojo sužadėtuviems. Ir sudžiūvęs rožės žiedas buvo iš jo ta proga jai dovanotas puokštės.

Mergaitė išėmė žiedą, o dėžutę su rože, kaip nereikalingus daiktus padavė tėvui. Ji užmovė Kristinai žiedą ir kiek atitraukusi žiūrėjo pakaitomis tai į sumišusį tėvą, tai į sumišusią Kristiną.

Ir jos veidelis pasidarė susirūpinęs. Atrodė, kad ji mėgino kažką prisiminti.

— Mama!... Čia mama! — staiga su džiaugsmu suriko mergaitė, puldama prie Kristinos. Bet vėl greitai atitraukė. Matyt, jos mažytėje galvutėje motinos vardas neatskiriamai buvo surištas su spindinčiu žiedu, kurį nuo pirmo savo akių atidarymo ji visados matė ant motinos rankos.

— Mama, mama! — džiūgavo mergaitė pribėgdama tai prie vieno, tai prie antro. Kristina mėgino šypotis, bet akys blizgėjo vargiai sulaukikomomis ašaromis.

Tėvas paėmė mergaitę ir apkabino Kristiną.

— Kristina, argi Tu galėsi pasakyti ne? — klausė Povilas, švelniai laikydamas jos ranką su spindinčiu žiedu.

— Ne, Povilai, ne dabar... Kai vėl žydės rožės... Tada klausk manęs. Tik rožės žydi antrą kartą... Kai artėja ruduo, — dar pridėjo ji. Tada jos tokios sodrios ir spalvingos... Ir ilgai nenužydi...

— Ir niekadoms nenužydės — pataisė Povilas Kristiną...

(Galas)

ŽVEJAI KALIFORNIJOJE

Žvejyba Kalifornijoje, kaip ir daug kas šioje Ramiojo Vandenyno pakraščio valstybėje, yra aukštai pastatyta, jos uostuose prisiglaudę žvejų flotilijos pagauna daugiau ir vertingesnių žuvų ir jos pačios garsėja krašte kaip gerai mechanizuotos ir pajėgios.

Sakoma, kad šio verslo pradininkais Kalifornijoje buvo, kiniečiai su vienu kitu vietiniu indėnu. Jų miesteliai ir kaimai išsiskleidė visu pakraščiu tarp Monterey ir San Diego. Ypač gausingai jie kurėsi 1860 - 1880 metų laikotarpiu. Vėliau, juos pradėjo stumti, pirmiausia italai, o netrukus portugalai, japonai, bet jugoslavai žvejai.

Užtat dabar Kalifornijoje Jūs rasite bet kokios tautybės žvejus. Idomu, tačiau, kad dar ir dabar atskiromis tautybėmis jie yra išsiskleidę visu pakraščiu nors rūšies žuvų gaudyme. O žuvų juk čia galybės! Svarbiausia gaudoma žuvimi yra laikoma taip vadinama Tuna ir sardinės pilėardos; taipgi daug pagaunama mекrelių plėkšnių lašinių ir vėžių.

Kiek mažiau, bet didelį pelną taipgi duoda barakudos (tropinės panašios į lydeką žuvis), skidai ("Squid", "Cuttlefish") ir ančovės iš kurių išsiruksina daugelio taip mėgstami sprotai.

Portugalai, taip pavyzdžiui, yra laikomi Kalifornijos tuna žuvis gaudymo specialistais. Sakoma, kad jų pirmakaimis Azorų atkile Naujojoje Anglijon, o iš ten su banginių gaudytojais atsiplukdė, apie 19 šimtmečio pabaigą, į Ramųjų vandenyną. Banginiams apnykus portugaliečiai užsiėmė tuna gaudymu, kas jiems pusėtinai gerai sekasi.

Taip pat ir paskirti Ramiojo vandenyno uostai yra vienokios ar kitokios žuvis rūšies apdirbimo ir prekybos centrais. Tuna ir sardinė "būstine" yra laikomas San Diego, ketvirta savo didumu Kalifornijos uostas, kuriame gyvena apie 335,000 gyventojų. Ispanų pranciškonų įsteigtas 1789 metais, vos 16 mylių nuo Meksikos sienos, San Diego antrojo pasaulinio karo metu, ypač išsiplėtė, nes čia įsikūrė aviacijos keli fabrikai. Tad be žvejybos San Diego dabar garsėja ir aviacija.

San Pedro, Los Angeles iškastinis uostas, žinomas sardinė pilėardų verte. Šios, užtraukiamais tinklais, žvejybos meistrais yra laikomi jugoslavų kilmės žvejai. Sakoma, kad jų pranokėjai iš Adriatikos pakraščiu atsiėmė vos po pirmojo pasaulinio karo. Nemaža jų tarpe užtikama ir italų tautybės žvejų, kurie čia prisiglaudę jau nuo senesnių laikų. Kiti ir tvirtina esą palikuonys aukso ieškotojų, nuo garsiosios karštingės laikų. Sutiksime ir japonų, atsikėlusiu apie 1901 metus, kurie po kelių pirmųjų mėnesių San Pedro užvedė konservuotosios žuvis pramonę, dabar išsiplėtusią Kalifornijos Pietuose. Japonai išlėkė savo tapatumą viename San Pedro priemiesčių gyvendami savo kolonijoje.

Tarp Los Angeles ir San Francisco, žvelgiant tolyn į šiaurę randasi Monterey, kitas sardinė žvejybos centras. Bet jame jūs rasite ir nemaža prigaudytų skidų, ančovių ir makrelių. Taip pat ispanų įkurtasis Monterey, šiuo metu garsėja ne tik kaip žvejų prieglauda. Į ją, viliojami aplinkumos romantikos ir išpaniškos nuotaikos, kiekvienais metais suplaukia atostogauti žymūs artistai, rašytojai sugeba pajusti miestelio grožį. Miestelio gyventojų tautybė be galo mišri. Be anglosaksų ir kitų stambių šiaurės europiečių, jame rasite meksikiečių, net visai "šviežią" imigrantų iš Italijos, Portugalijos, Kinijos ir Japonijos.

300,000 galvų San Francisco miestas, antras savo didumu Kalifornijoje, savyje priglaudžia ki-

tą didelį žvejų laivyną, kuris kraštui pristato didžiulius lašinos, mекrelių, pilėardų ir vėžių kiekius. Kartais žuviai nuo jo pakraščiu nusišalinus žvejai gauna jos veltis net visai toli į pietus. Ir San Francisco įvaltė savo gyventojais. Kiti net šako, jog jis vienas iš labiausiai gyventojų tautybėmis maišytų miestų visoje Amerikoje.

Dar toliau šiaurėn, prie pat Oregono yra Eureka. Jos specialybė lašiša, kurios Eureka žvejai ištraukia daugiau negu bet kuris kitas žvejas. Eureka garsėja ir savo medžio apdirbimo pramonę ir jos pagrindu garsioju Kalifornijos sekvojos medžiu, dar kitaip raudonmedžiu vadinamu. 23,000 miesto gyventojų pirmiau buvę šiaurės Europos medkirciai, dar su pirmaisiais pionieriais atkile į šį "stebuklingą" medžių radoną, gi palikuonys labiau pamėgę žvejybą. Europiečiai žvejai dar žino kaip pagauti halibutus (plėkšnių giminės) ir sakoma, jog tai vis norvegų arba suomių kilmės amerikiečiai.

Kalifornijos žuvis pramonė labai gerai susiorganizavusi, žvejai - darbininkai - įgulos priklauso unijoms, kurių kitos, yra vienos iš pirmųjų įsisteigusių šio krašto istorijoje. Flotilijų savininkai ir žuvis Konservuotojai savo ruožtu yra susibūrę į didžiules kooperatyvų sąjungas. Darbdavių ir darbininkų santykiai, nors dažnai audringi, iš ribų neišeina. Jūs ypač astrina unijų reikalavimas, jog įguloms būtų suteiktas balsas netik juos tiesioginiai liečiančiuose reikaluose bet iš vis biznio vadovybėje.

Kaip ir daugumas pasaulio žvejų, Kaliforniečiai žuvų gaudymo sezoną pradeda iškilmėmis: laimina laivus, procesijomis, Montereyčiai, pav. Santa Rosalia Dieną rugsėjyje, susirenka lyg atleidams. Karališkojoje "presidžio" Kopyčioje, iš kur žygiuoja uostan laiminti savųjų laivelių. Pati kopyčia verta dėmesio, nes ji buvusi pastatyta ir išpušta 18 amžiaus pabaigoje pačių vietinių indėnų rankomis. Liuteronai žvejai, sakysim norvegai, sezoną atžymi savaip, vadovaujami savųjų dvasiškių, betgi užbaigdami taip pat laivų palaiminimu, kaip ir italai ir jugoslavai. Didesniuose laivuose įrengiami altoriai, kuriuos pastato ir puošia patys žvejai.

Tarp kelionių, žvejai pasineria sausumos bendruomenės gyvenimui. Ir jei tuo laiku nerasite jų namie, tai tikriausiai jie bus ištraukę savo malonumui mėskerioti prie kurio nors skardžiai sruivenančio Sierra Nevados kalnų upokšnio.

Buk Sveikas

SAK-SAK OINTMENT — Nauja moelis, naujai sudaryta pagal vėliausio mokslu supratimo, stebėtinai greitai gelbėti nuo ODOS ISBERIMO, NIEŽELIMO, DEDERVINIŲ ir PUČKŲ, taip pat labai gelbėti nuo PILES raudonoji gysla (hemorrhoidai) ir šli niežėjimo koly (athlete's foot). Gal bandei visokius, tai dar išbandyti geriausius. Užtikrinam pasiekmes, ar pinigais grąžinam. Kaina \$1.00. Didelė dėžė \$3.00.

DEKEN'S PRODUCTS P. O. Box 666, Newark 1, N. J. 16-36

Komp. Stankuno

Dainos

Neperseniai Liet. spaudoje skaitėme, kad Juozas Stankūnas sukomponeavo keletą naujų, solo dainų. Dabar viešai pasirodė tų dainų egzempliorai ir tenka kalbėti apie kompozitoriaus tikrą vertingą atliktą darbą.

Pažinkim į rankas naują leidinį, meniškai papuoštą su Liet.kanklėmis ir simbolišku garbės ženklu — ažuolu lapais, vidup svariai foto - Lith. būdu padarytos notos. Pačios muzikos dar daugiau patraukia dėmesį, nes visos pagrįstos gražiomis melodiskomis lietuvių liaudies temomis, atitinkamai išvystytos, vykusiai praturtintos naujais turinio dvasioj, elementais. Tas viskas sklandžiai jungiasi į vieną kurinio vienetą.

Iš Stankūno naujų dainų matosi jo kilni mintis, iš paprastos dainos sukurti gražų meninį numerį, kur būtų vietas ir profesionalui dainininkui pasirodyti, tą trumpą liaudies temą į platesnius artistinius rėmus įvilkti. Beabejotės tokios dainos greitai pateks į mūsų rengiamų koncertų programas, nes yra tikri perlai.

Kolkas tepasirodė tik penkios naujos solo dainos "Ko vėjai pučia", "Motinėle širdužele", "Pavasario Saule", "Palankėj", ir "Joju per dieną".

Iš kompozitoriaus patirta, kad netrukus išeis dar penkios solo dainos. Tokiu būdu mūsų dainų literatūra kas metai auga, didėja, nepaisant menkų muzikų gyvenimo sąlygų. Kaip Stankūnui taip ir kitiems kurėjams linkiu geros sėkmės kuryboj.

Kitas Muzikas

Pranešimas

Vaikų žurnalo "Eglutės" administracijai išsikėlus į Putnam, Conn. "Taupioji Virėja", "Daktaras Aiskauda" ir kitas "Eglutės" administracijos turimas knygas parėmė FORUM PRESS KNYGYNAS. Todėl, "Taupioji Virėja" ir "Daktaras Aiskauda" knygų platintojus, prašome atsiskaityti už nusižstas ir parduotas knygas Forum Press Knygynui, 32 Wilder St., P. O. Box 22, Brockton 68, Mass. — A. Peldzius Forum Press knygyne vedėjas.

— Portugalijos užsienių reikalų min. Paulo Cunha pasiūlė sudaryti JAV, Portugalijos ir Ispanijos apsigynimo pakta. Jo nuomone, be Ispanijos Portugalija NATO jaučiasi kaip izoliuotoje saloje.

Edward Yanover's PACKAGE STORE Ušialko TADCASTER Aiu \$2.95 už dėžę, plus už bankas, Rustišką Degtinę—VODKA 100% ir kitus Alkoholinius Gėrimus Vistiniai ir Importuoti Gėrimai Pristatomi į Namus Pašaukite Tel. 2-3381 278 Millbury gatvės Pristatymas nemokamai—perkant alaus dėžę

PAVERGTOJE TEVYNĖJE

Nauji Lietuvos komisariai.

Vyr. Lietuvos Sovieto nutarimu LSSR ginkluotų pajėgų ministerija jau pavadinta aiškesniu vardu: karo ministerija. Tuo nutarimo pakeistas ir Sovietinės Lietuvos konstitucijos 48 straipsnio tekstas. Naujais sovietiniais Lietuvos ministriais pagal "ukazus" paskirti: žuvų pramonės — Maušos sūnus Elijošius Bilevičius, vietos pramonės — Vacl. Boreika, kultūrinių švietimo įstaigų reikalais rūpintis prie sovietinio Ministerių Tarybos Komiteto pirmininku — Vyt. Girdžius, teisingumo ministeriu — alb. Likas.

— CDN Service nr. 6/52 skelbia, kad š.m. vasario 1 d. Vilniuje Pedagog. Institute buvo įvestas spec. seminaras tyrinėti sovietinei lingvistikai. Jo svarbiausio lektoriaus Aryškino pareiškimu Lietuvoje per trejus metus turi būti įvestas rusų raidynas. Lietuvoj dar per daug kas dairosi į Vakarus, todėl tos "buržuazinės lie-

kanos" turi būti "išrautos su šaknimis". Tuo būdu tai, ko nepavyko padaryti Muravjovui Korikui, dabar nusprendė vykdyti bolševikai. Gautosios iš Lietuvos žinios patvirtina faktą, jog Sovietai, norėdami atsverti AB, LE siūstavo, Vatikano radijo ir kt. pranešimus, pradėjo stiprinti savąsias radijo transliacijas. Ypač toji prieš Vakarus laisvuosius siūstuvus veikla sustiprinta, drauge padidintas sekimas Vilniuj, Kaune, šiauliuose ir Klaidėdoj. Netoli Berlyno paleista į darbą naują didžiulę trukdomoji stotis.

Išleido "Lietuvių Dienų" leidykla, Los Angeles, Kalifornija. 180 puslapių. Idomi pasaka apie našlaičio Rapoliuko gyvenimą tarp svetimųjų ir kaip jis rado prietelių ir pagaliau nuolatinius namus ir gerą globą.

Beisbolo Sezonas Prasidėjo Vėl

Ne visi vaikučiai laksto, daug jų paralizuoti gydomi ligoninėse